І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го ЧЕРВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 27, 1961 No. 119. VOL. LXVIII.

ЗАПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ В КОНҐРЕСІ В СПРАВІ ФАРМЕРСЬКОГО ПРОЄКТУ

РІЛЬНИЧІ КОМІСІЇ В ОБИДВОХ ПАЛАТАХ ПОЧИНАЮТЬ ПРАЦІ НАД УРЯДОВИМ ЗАКОНОПРОЄКТОМ

Вашинґтон. — Цього тижня обидві Рільничі Комісії в Сенаті і в Палаті Репрезентантів вирішують найважливіший пункт урядової рільничої програми т. зв. „Тайтел ван", який передає справу висоти фармерської продукції в руки самих фармерів і секретаря рільництва. В політичних колах заповідають, що за цю програму уряду вестиметься завзята боротьба, бо республіканці на спілку з південними демократами є проти того, щоб Конґрес мав бути позбавлений права вирішувати таку важливу справу, як висота фармерської продукції та висота федеральної допомоги фармерам. Навіть найбільші оборонці урядового фармерського законопроєкту не мають надії на те, щоб вдалося врятувати в цілості урядову пропозицію. Чарлз Б. Гевен заявив на радіовій програмі, що Конґрес не погодиться на урядовий законопроєкт, і значно його змінить. Цей конґресмен заявив, що він не погоджується з секретарем рільництва в тому, що урядовий законопроєкт зможе збільшати прибутки фармерів без збільшування цін на фармерські продукти, як в це вірить секретар Орвілл Л. Фріман. „Хто в це вірить, казав конґресмен Гевен, той мусів би вірити в чудо в цій справі". Цей перший пукт рільничого законопроєкту пропонує надати повновласті секретареві рільництва і окремим фармерським комітетам, складеним для кожної рільничої культури окремо, вирішувати контролю фармерської продукції. Конґрес мав би право тільки затверджувати рішення цих комітетів, які вирішували б справу самі під проводом секретаря рільництва. Ці комітети під проводом секретаря рільництва вирішували б висоту федеральної допомоги фармерам за окремі рільничі культури (пшеницю, бавовну, земні горішки (арахі), тютюн та інші культури) і рішення цих комітетів були б законом, хіба, що якането Палата Конґресу до 60-ох днів спротивилася б цьому. Рішення комітетів мали б затверджувати всі фармери, які управляють дану культуру, більшістю двох третіх голосів. Але в Конґресі немає охоти погодитися на такий спосіб вирішувати важливу фармерську програму. Також і деякі фахівці, не погоджуються на те, щоб так значно зріс вплив секретаря рільництва, який в дійсності мав би найбільший голос в справі вирішування фармерських справ. Конґресмени воліли б, щоб сам Конґрес мав право вирішувати фармерські проблеми. В Палатній Рільничій Комісії є змагання демократів принаймні переформувати той пункт проєкту, який дає повноласть секретареві рільництва вирішувати справу продажу рільничих продуктів, це значить встановляти квоти для окремих рільничих культур.

Бінґемтон відзначив 100-ті роковини смерти Т. Шевченка

Бінґемптон. — В суботу 24 червня Український Конґресовий Комітет Америки, відділ в Бінґемтоні і Комітет Пам'ятника Шевченкові в Бінґемтоні відзначили 100-роковини смерти Т. Шевченка великим концертом в залі української католицької церкви при Голленд вулиці. На програму концерту склалися: Відспівання американського гимну церковним хором із Олифанту під дириґентурою проф. Мартинюка і місцевим хором під управою Осипа Чебіняка. Юнацтво Пласту і СУМА виконало під проводом артиста Є. Курила збірний речитатив „Поклін Кобзареві", після чого хор з Олифанту виконав поправно дві пісні на слова Т. Шевченка, а маленька Н. Мартинюк гарно віддеклямувала „Мені однаково" Шевченка. Промову виголосив д-р Лука Луців із Ню Йорку. Оксана Еліяшевська із чуттям деклямувала по-англійськи „Сонце заходить". Мішаний місцевий хор добре виконав дві пісні на слова Шевченка, а відомий майстер живого слова артист Є. Курило деклямував „Кавказ" Шевченка. Осип Чебіняк заграв дві композиції на фортепіяні. Концерт закінчено співом „Заповіту", який викали об'єднані хори з Олифанту і Бінґемтону. Численна публіка щиро приймала всі пункти програми.

Середньошкільні ґрадуанти-українці в Ню Йорку мали свій бенкет і баль

Ню Йорк. — Старанням Окружної Ради Союзу Українок Америки і місцевої Студентської Громади тут відбувся минулої суботи, 24-го червня ввечері, бенкет і ґрадуаційний баль цьогорічних абсольвентів українців середніх шкіл, в якому взяло участь півсотні абсольвентів, дівчат і хлопців, та багато гостей, переважно батьків ґрадуантів та представників громадянства. Імпреза відбулася в приміщеннях Українського Народного Дому. Відкрила її від імени Окружної Ради СУА, вітаючи ґрадуантів і гостей п-ні Ірина Падох, а всч. о. Соловій з церкви св. Юра провів молитву. Товстмайстрами були д-р Ярослав Падох та адв. Іван Робертс, що й виголосили вступні промови. Крім них промовляли: від ґрадуантів Ігор Котлярчук, сам ґрадуант, який в промові серйозно попереджав товаришів, що „щасливі літа молодости вже, мабуть, для нас минули", голова місцевої Студентської Громади Леся Ганущак, що запрошувала молодих ґрадуантів до участи в зорганізованому студентському житті, представник „Зарева" і сам ще студент Альберт Кіпа та, вкінці, від громадянства вітав ґрадуантів гол. предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір, звертаючи увагу на важливість зорганізованого життя кожної спільноти. Він же від імені УНСоюзу обдарував кожного ґрадуанта примірником виданої цією організацією книжечки „Пісні і думи Тараса Шевченка" з Шевченковими поезіями в українському оригіналі та англійському перекладі. На бенкеті зокрема представлено репрезентантів українського студентства з Арґентини п. Коваля та з Бельгії п. Бачинського. Закінчено бенкет молитвою, яку провів всч. о. Міненко.

● **Два капітани летунства** Луїс С. Генґ і Бернард Л. Вестфолл 17 днів перебували в таких обставинах, які бувають під час лету по космічних просторах. Ціллю тієї проби було встановити, чи астронавти могли б жити самим тільки киснем, крім відповідних харчів. Вони перебували в кабіні, де денно консумували по дві кварти кисню в плинному стані: капітан Вестфолл втратив 6 фунтів, а капітан Генґ три.

КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ ПРОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ПРОЄКТ ПАМ'ЯТНИКА ЩЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — У понеділок, 26-го червня, крайовий Комітет Пам'ятника Шевченкові проголосив формально конкурс на проєкт передбаченого законом країни та запланованого пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні. Текст конкурсу, багато разів дебатований та дбайливо приготований, говорить сам за себе.

КОНКУРС НА ПРОЄКТ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

У зв'язку із сторіччям смерти Тараса Шевченка і 150-ми роковинами його народження, що припадають у 1964 р. крайовий Комітет Пам'ятника Шевченкові проголошує конкурс на проєкт пам'ятника у столиці Америки, Вашинґтоні. На рекомендацію Мистецької Комісії встановляється такі умови конкурсу:

1. *Величина цілого пам'ятника:* висота цілости не повинна бути більша як 30 стіп (одна стопа — прибл. 30 сантиметрів). Пам'ятник має зображувати постать Поета в бронзі на постаменті. Можуть бути додані й інші фігури, тривимірні або в плоскорізьбі, одначе треба мати на увазі, щоб кошти будови пам'ятника, разом з усіма влаштуваннями, не переходили суми чверть мільйона долярів.

2. *Вигляд Поета:* бажанням широких кіл громадянства є, щоб Поет був зображений у своїх молодих роках, до заслання 1847 р. Одначе, проєктодавці мають вільну руку робити так, як це вони уважатимуть за потрібне. Постать Поета повинна бути більша як оригінальної величини. Найважливіше завдання проєктодавців — знайти відповідну ідею пам'ятника, яка б по мистецькому зобразила національне й вселюдське значення Шевченка.

3. *Оточення пам'ятника:* Департамент Парків у Вашинґтоні, якому підлягають усі пам'ятники і який буде опікуватися також пам'ятником Шевченка, бажає, щоб пам'ятник мав також і ужитково-публічний характер. Для цього майбутній пам'ятник буде вкомпонований в окрему цілість, що може складатися з таких елементів, як тераса із сходами, водограї, клюмби, дерева, лавки тощо. Тому бажано, щоб проєктодавці обдумували свої проєкти в порозумінні з архітектами.

4. *Величина площі:* тому, що дільниця Вашинґтону, де проєктується поставити пам'ятник, перебуває тепер у стані перебудови (нові бльоки урядових будинків, нові вулиці та скасування деяких існуючих), форма і величина площі під пам'ятник ще остаточно не вирішені. Проєктодавці повинні орієнтуватися на розмір площі, що має приблизно 150 стіп довжини з кожного боку, оточеної вулицями і обсадженої високими деревами. Вмонтування пам'ятника у площу буде завданням архітектів.

5. *Величина проєктів:* скульптурні проєкти мають бути виконані в скалі-мірилі 1 цаль=стопа, тобто 1/12 оригінальної величини. Проєкти мають бути виготовлені з тривкого матеріялу (гіпс, дерево, плястик тощо). Проєкт має бути попатинований на колір ориґіналу (бронзи, каменю).

6. *Додаткові проєкти:* крім скульптурного проєкту, автори повинні прислати також шкіци, які показували б, як вони уявляють собі оточення пам'ятника. Для цієї мети мають бути долучені шкіци поземого пляну пам'ятника і перспективний рисунок з довкіллям. Скаля рисунків: 1 стопа площі=1/8 цаля на рисунку.

7. *Достава проєктів*: проєктодавці доставлять свої проєкти власним коштом. Усі забезпечення під час конкурсу і зворот творів — коштом Комітету. Побажано, щоб автори висилали свої проєкти з адреси інших осіб, на те, щоб зберегти анонімність проєктантів. Проєкти мають бути подані під гаслом, а прізвища й адреси авторів — у закритій коверті, позначеній тим самим гаслом.

8. *Час для виконання проєктів:* проєкти мають бути надіслані Комітетові до 28-го лютого 1962 р. Один автор може подати не більше як два проєкти.

9. *Жюрі:* Екзекутива Комітету покличе, в порозумінні з Мистецькою Комісією, жюрі для оцінки надісланих проєктів і вибору найкращого. Склад жюрі буде своєчасно оповіщений. Жюрі видасть оцінку не пізніше як за два тижні від часу передачі йому проєктів.

10. *Нагороди:* Комітет Будови Пам'ятника Т. Шевченкові визначив п'ять нагород за найкращі проєкти, а саме: одна перша нагорода в сумі 1,500 дол, дві другі нагороди по 1,000 дол. кожна і дві треті нагороди по 750 долярів. Поза нагородами передбачені почесні відзначення.

11. *Уповноваження жюрі:* жюрі матиме право не признати якоїсь із вище вичислених нагород, якщо для цього не буде відповідних творів. Завдання жюрі — відзначити найкращий з мистецького погляду проєкт; одначе відзначення якогось проєкту першою нагородою ще не зобов'язує Комітет поставити пам'ятник саме за цим проєктом, бо Комітет мусить брати до уваги такі справи, як кошти будови його пристосованість до даного місця, узгіднення з Мистецькою Комісією міста Вашинґтону і ін.

12. *Виконання пам'ятника:* Комітет підпише окремий договір з автором пам'ятника, який буде остаточно схвалений до будови. Коли б, одначе, виявилося, що пам'ятник є твором ще мало досвідченого в монументальній скульптурі мистця, Комітет матиме право поручити йому для помочі іншого скульптора з потрібним досвідом.

13. *Доля проєктів:* нагороджені проєкти стають власністю Комітету, інші будуть відіслані авторам.

14. *Адреса для надсилання проєктів:* Shevchenko Memorial Committee of America, Inc., 302-304 West 13th Street, New York 14, N. Y.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ:

Роман СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ голова — *Йосиф ЛИСОГІР* екз. директор

Ярослав ПАДОХ секретар — *Святослав ГОРДИНСЬКИЙ* голова Мистецької Комісії

● **Палатна Комісія** в справах пошти і цивільної служби відкинула урядовий проєкт збільшити поштові оплати на одного цента від листів і карток та на 79 відсотків оплати від пересилок газет і журналів. Коли б ці оплати були збільшені, то державна скарбниця мала б більший прибуток на $741,000,000. Уряд сподівається, що дефіцит поштового департаменту в найближчому році винесе понад $800 мільйонів.

● **Конґрес ухвалив** законопроєкт про продовження закону про збільшення податків, який обов'язує від часів війни в Кореї. Згідно з цим законом і в найближчому фінансовому році будуть такі самі податки від алькоголевих напоїв, вина, пива, цигарок і авт, які були досі. Податок від надмірних прибутків великих корпорацій виноситиме і надалі 52 відсотки. Всі ці податки дають федеральній скарбниці $3,700,000,000.

„ТРИЗУБ" ПЕРЕМІҐ „ЮНАЙТЕД СКАТС" І ВДРУГЕ СТАВ ФУТБОЛЬНИМ ЧЕМПІОНОМ ЗДА

Филаделфія, 25-го червня (в. с.) — Футбольна дружина филаделфійського „Тризуба" здобула вдруге першість ЗДА перемогою 5:2 над „Юнайтед Скатс" з Лос Анджелесу у фінальних змаганнях за Чашу ЗДА. Вістка про те, що „Ukrainian Nationals", минулорічний мистець футболу ЗДА, задержали у себе другий рік підряд Чашу чемпіона цілої країни облетіла при помочі радія та преси всі спортові осередки від берегів Атлантику по побережжя Пацифіку. Цей успіх українських футболістів став ще одним цінним вкладом наших спортовців у ділянці пропаганди українського імени. Понад шість тисяч глядачів цих гарних і емоційних змагань, що відбулися на стадіоні Ля Сал коледжу у Филаделфії, були свідками заслуженої та переконливої перемоги „Тризуба" над представниками Заходу у фіналі ЗДА. Перших двадцять хвилин були пописом високої кляси гри тризубівців і вони принесли ведення 2:0 зі стрілів Носа. Дві інші нагоди в тому ж часі були змарновані стрілами мимо воріт. Опісля прийшли хвилини сповільнення гри внаслідок спеки. Після перерви шотляндці накинули швидку гру, переважаючи в полі і здобули одні ворота (МкІналлі). При стані 2:1 гра прибрала на темпі і нервозности. Шість хвилин пізніше впали треті ворота „Тризуба" зі стрілу Длуґоша та подачі Станковича і вони дали початок новому зривові тризубівців. Дві хвилини пізніше Ніс добив сильною головкою корнера і підніс вислід до 4:1, а десять хвилин після нього Яковина швидко зорієнтувався у похибці оборонців противника і здобув п'яті ворота для „Тризуба". На хвилину перед кінцем гри приспані певністю успіху дефензивні лінії „Тризуба" пропустили пробій Цергузена, який стрілив другі ворота для гостей. Після кінцевого стистка судді, під бурхливі оплески глядачів, зібралися змагуни „Тризуба" біля столика, на якому стояла Чаша ЗДА. Тут відбулася церемонія передачі її капітанові дружини чемпіонів Євгенові Кравцеві з рук секретаря Американського Футбольного Союзу Барискіла. Хмара фотографів увіковічнила цю тріюмфальну хвилину українських футболістів, які вдруге підряд здобули першість ЗДА. Ці фінальні змагання попередив передзмаг учнів „Тризуба" з ровесниками трентонської „Стріли". Перемогли наймолодші „Тризубівці, які теж мають за собою чемпіонати в своїй конкуренції.

Проф. д-р Е. Жарський очолює Шкільну Раду УКК

Ню Йорк. Проф. д-р Едвард Жарський був обраний на голову Крайової Шкільної Ради Українського Конґресового Комітету в результаті загальних зборів, що відбулися тут минулої суботи, 24-го червня, та в яких взяли участь представники Рідних Шкіл і Шкіл Українознавства з Дітройту, Рочестеру, Сиракюз, Боффало, Гартфорду, Пассейку, Филаделфії, Джерзі Ситі, Ню Йорку та ближчих і дальших околиць. До нової Управи Шкільної Ради, крім проф. Е. Жарського, як голови, були обрані: проф. д-р К. Кисілевський, проф. д-р В. Стецюк, проф. Дольницький, проф. М. Лисогір, дир. Лотоцький, дир. Спільченко та проф. Стецик, а до Контрольної Комісії обрані: д-р Мачук, д-р Годованець і д-р Вишиваний. Під час дебат обговорено багато актуальних проблем, зв'язаних з рідним шкільництвом та вихованням.

На Союзівці формально і врочисто відкрито дитячі табори

Союзівка, Керґонксон. — Службою Божою перед полуднем та піднесенням американського і українського прапорів на машт і кількома короткими промовами після полудня відкрито тут минулої неділі, 25-го червня, дитячі табори у вимріяній для такої цілі частині Союзівки із віллею „Львів". Службу Божу відправив духовний опікун таборів та вакаційний парох Союзівки всч. о. Любомир Гузар. О годині 3-ій по полудні на оточеній вінком дерев площі біля „Львова" зібрались у першу чергу таборовички, бо вони в цьому році перші відбувають табір, керівничка табору п-ні Ася Цісик, призначені їй для допомоги сестрички - виховниці, батьки і гості та представники УНСоюзу. Із зголошених пів сотні таборовичок приїхало вже три десятки, а інші ще кінчають школу і приїдуть з кінцем тижня. Хоча діти ще тільки один день перебували в таборі, то тим не менше вони вже в повному порядку стояли на струнко та співали „Боже Великий", як їхні хорунжі підносили на машт американський і український прапори. До дітей і громадянства коротко промовили керівничка таборів п-ні Цісик, всч. о. Любомир Гузар, д-р Я. Падох, і ред. А. Драган та управитель „Союзівки" Данило Слободян і табори, які триватимуть шість тижнів, по три тижні для дівчат і хлопців, формально почалися. По закінченні таборів, у тій самій частині „Союзівки" відбуватимуться курси українознавства для старшої молоді.

● **У Західньому Берліні** 5.000 вояків американської залоги перевели вночі з вівтірка на середу минулого тижня несподівані маневри, обсадивши в блискавичному темпі всі важливі стратегічні пункти, наче у випадку большевицького наїзду. Ці маневри були демонстраційною відповіддю на нові погрози Хрущова в справі Берліну.

ПЕРШУН ФУТБОЛУ ЗДА НА 1961 РІК — ДРУЖИНА „ТРИЗУБА" З ФИЛАДЕЛФІЇ: — Стоять зліва: *М. Кічуга, Дж. Міллс — тренер-провідник; М. Нога, А. Дідріксен, Е. Смолинський, А. Рач, Е. Віней, І. Бородяк, Е. Кравець, К. Яковина, С. Длуґош, Р. Псгорер, Г. Ніс, Р. Манджіні, М. Кампо, О. Ілай, Л. Варґа — помічник тренера, М. Кожньовський — менаджер. Бракує на знимці зі складу переможного „Тризуба": воротаря М. Ібанеза та Т. Станковича.*

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕВНЯЄ АРАБСЬКОМУ СВІТОВІ ПРИЯЗНЬ І ДОПОМОГУ

Каїро. — Хоч не в усіх часописах на Середньому Сході оприлюднено листа президента Дж. Ф. Кеннеді, розісланого з датою 11 травня ц. р. лідерам п'ятьох середньосхідніх арабських країн, проте цей лист став найбільшою актуальною політичною подією в політичному арабському світі. За оприлюдненим в минулу неділю 25 червня текстом такого листа, Президент запевняє арабські країни, що ЗДА ставляться до них з найбільшою симпатією і приязню, визнають їхні конструктивні зусилля для піднесення рівня своєї економіки й народної освіти та готові їм у цьому активно допомагати. Кеннеді заявляє, що теперішня американська адміністрація залишається вірною принципам, що їх встановили Линкольн, Вилсон і Рузвелт і в своїй політиці супроти країн Середнього Сходу будуть зберігати ці принципи. Торкаючись затяжного конфлікту між Ізраїлем і арабськими країнами, Президент признає, що втому конфлікті діють глибокі чуттєві елементи і тому не можна його розв'язати поквапно. Президент не входить в суть того конфлікту — невизнаванням ізраїльської держави арабськими країнами та формально - правно існуючий на Середньому Сході стан тільки воєнного перемир'я — а заторкує лише проблему арабських втікачів з Палестини. Президент заявляється за розв'язкою цієї проблеми на базі „репатріяції та відшкодування" і заявляє готовість Америки активно допомогти до її розв'язки, як також допомогти до розбутови Йорданського річища задля наводнення суміжних обширів. Президент поручає переводити розв'язку цих проблем на терені Об'єднаних Націй та обіцяє активну участь З'єдинених Держав в тамошніх дебатах над конструктивним полагодженням цих справ. — За газетними коментарями, у зв'язку з цим листом Президента не є виключене запрошення президента З'єдиненої Арабської Республіки приїхати до Вашинґтону з офіційною візитою. Лист Президента — твердять газетні коментатори — був викликаний не тільки тактичними причинами, з уваги на недавній приїзд до Америки ізраїльського прем'єра Давіда Бен Ґуріона, але й бажання розвіяти поширювану комуністичними агентами леґенду, наче б демократична адміністрація була ворожа до арабського світу. Погіршення відносин між З'єдиненою Арабською Республікою і Совєтами внаслідку натиску Москви, щоб названа Республіка перестала переслідувати своїх комуністів і залеґалізувала їхню партію, створило добру атмосферу для такого листа. Дістали його президент З'єдиненої Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер, савді-арабський король Ібн Савд, президент Ливану Фуад Чехаб, йорданський король Гуссейн і прем'єр Іраку Абдул Карім Кассім.

Хрущов заповідає, що СССР „пережене" Америку, і тут же поручає — кінське м'ясо

Москва. — Нікіта Хрущов виголосив нову велику промову в минулу суботу 24 ц. м. в столиці Казахстану Алма Аті на з'їзді тамошньої комуністичної партії з нагоди 40-річчя російсько-большевицької окупації Казахстану. Львину частину своєї промови Хрущов присвятив економічному зростові Совєтського Союзу, при чому він впевняв, що новий совєтський економічний плян „безсумнівно" дасть Совєтському Союзові економічну перевагу „над усіми найбільшими капіталістичними державами". Він впевняв, що вже тепер Совєти стоять нібито вище від багатьох капіталістичних країн й що вони ось-ось „наздоженуть та переженуть" Америку, яка ніколи вже не встигне перегнати Совєтів. Ця господарська перевага комуністичної системи над капіталістичною стане найпереконливішим доказом для всього людства, яке добровільно перехилиться в сторону комунізму — твердив Хрущов, заперечуючи водночас, що СССР думає таким мирним способом, а не війною, перемогти вільний світ. Водночас Хрущов, нав'язуючи до традиційного звичаю казахстанців їсти конину, дуже захваляв те м'ясо, як „смачне, дешеве і здорове" і поручав підсовєтським громадянам звернутись в сторону конини.

В столиці дебатують над продукцією невтронної бомби

Вашинґтон. — 25-го червня виявилось, що вже довший час між Білим Домом, Конґресом і групою науковців ведуться дебати, чи приступати до продукції так званої невтронової бомби. Невтронна бомба, — це була б зовсім нова зброя, інша від атомової і нуклеарної. Вона не видавала б гарячі ані не нищила б домів, тільки нищила б всяке життя на даній території за допомогою радіяції невтронів, це значить складових частин атомового ядра. Після невтронових бомб не залишалася б також жадна радіяція. Тепер дискутують над тим, як технічно здійснювати продукцію тих бомб, і яку користь вони давали б у війні. ЗДА повинні продукувати ці бомби, бо СССР може її випродукувати, і тоді комуністи мали б перевагу над вільним світом. Невтронна бомба мала б таку перевагу над нуклеарною бомбаю, яку перевагу мала нуклеарна бомба над атомовою з кінця другої світової війни.

ЖІНОЧА ГРОМАДА З АСТОРІЇ ВІДБУЛА ПРОГУЛЯНКУ НА СОЮЗІВКУ

Союзівка, Керґонксон. — Минулої неділі, 25-го червня, на цій оселі УНСоюзу гостила прогулянка Української Жіночої Громади з Асторії під проводом своєї голови п-і Левицької та скарбнички п-і Врублевської, яка й була головним організатором прогулянки. В прогулянці взяло участь 90 осіб, жінок і чоловіків. Ця активна Громада пожертвувала $100 на фонд будови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Берлін і Ґданськ

Існує кілька спільних точок між сучасною проблемою Берліну і проблемою Ґданська (Данціґу) по першій світовій війні. В обох випадках переможці в першій і другій світовій війнах допустилися тієї самої поважної політичної помилки, яка полягала в створенні штучної, анормальної ситуації, що з-правила є джерелом конфлікту. Член британської делеґації на Паризькій мировій конференції, південно - африканський державний муж ген. Ян Кристіян Смутс окремим меморіялом перестерігав альянтів проти відмежовування від німецької держави Східньої Прусії і проти створювання під формальним правлінням Ліґи Націй „вільного міста Ґданська", яке — як пророчо він передбачав — може стати причиною нової війни. Над справою Берліну західні альянти в другій світовій війні не призадумувались довго й поважно, задовольнившись воєнною перемогою та покладаючись на „мирну співпрацю" з Совєтським Союзом. Уповноважений головним альянтським командуванням вести з москалями переговори у справі Берліну, ген. Луціюс Д. Клей, у своїх споминах признає, як велику помилку, те, що ні в який договір не вписано виразно права західніх альянтів користуватися всіми можливими шляхами доступу до Західнього Берліну, дармащо большевики напевно на це погодилися б, бо американські війська стояли тоді ще глибоко на території, яка мала стати совєтською зоною. Але найбільшою помилкою західніх альянтів було поширення совєтської зони на 110 миль на захід від Берліну, внаслідок чого він тепер оточений територією під комуністичним правлінням. У договорі з 12-го вересня 1944-го року про поділ Німеччини на зони пояснено, що цей поділ потрібний „для цілей окупації". Західні альянти були переконані, що анормальний стан окупації закінчиться за 6 - 12 місяців. Вони не припускали, що Москва захоче не тільки залишити поділ Німеччини навіки, але й включити Берлін під своє панування. Встановлюючи спільну чотиричленну командатуру „для обширу великого Берліну", вони не припускали, що Москва включить совєтську зону Берліну до Східньої Німеччини, яку проголосить „суверенною" комуністичною державою. Брак тієї передбачливости став в обох випадках — Ґданська і Берліну — джерелом важкої міжнародної кризи.

В обох випадках західні альянти опинились в дефензиві. Коли Гітлер включив Ґданськ у свою ревізіоністичну щодо Версальського договору програму, то він мав той атут, що само місто Ґданськ було вже впродовж сторіч зґерманізоване, більшість його мешканців почували себе німцями і ввесь характер міста був німецький. Тепер большевики і їхні німецькі комуністичні лакеї мають за собою той атут, що нинішній Берлін, як і колишній Ґданськ, є адміністаційно - політичним островом, оточеним чужою територією. Зате найбільш морально-правним атутом західніх альянтів у спорі за Берлін є нехтування комуністами права самовизначення німців, зокрема берлінців.

Обидві проблеми тим між собою подібні, що як у 1938 - 39 рр. ніхто на Заході, особливо в Англії, не хотів „битися за Ґданськ", так і нині західні народи мало цікавляться справою Берліну. Особливо англійці, які найменше примирились з думкою, що німці не вороги, а союзники, найбільше податливі на всякі угодівські суґестії щодо Берліну. Але навіть в Америці, найрадикальніше настроєній супроти Москви, широкі кола громадянства не дуже цією справою цікавляться. Численні сенатори з обох партій пляново розвели в Сенаті дискусію, щоб спопуляризувати проблему Берліну в американському народі. За газетними інформаціями, в найближчому часі виступить знову президент Кеннеді з промовою до народу в цій справі. Президент, державний секретар Раск, як і лідери обох партій в Конгресі й поза ним, займають одностайне становище, що відступ у справі Берліну був би не тільки загиренням престижу Заходу і лідерської ролі ЗДА у світі, але й катастрофою, що промостила б большевикам шлях до — Атлантику. І тому, хоч ніхто не хоче „битися за Берлін", як не хотів „битися за Ґданськ", історія може повторитись.

Надійний розвиток

У червневих днях кожного року в пресі, зокрема льокальній, подибується багато повідомлень про надзвичайні успіхи шкільної і академічної молоді, і не в одному з тих повідомлень з радістю й гордістю читаємо, що батьки тих вирізнених молодих людей приїхали з України. З вміщених фотознімок усміхаються до нас обличчя правильно транскрибованих Володимирів, Ярославів, Олеґів, Зірок, Христин, Март та Улян. Від військових академій у Вест Пойнті чи Аннаполісі починаючи, а на більше й менше відомих університетах та коледжах кінчаючи, всюди подибуємо українські імена серед тих, що відзначаються своїми здібностями і здобувають великі успіхи. Було б наївністю думати, що наша молодь — це самі генії. Але фактом є, що багато з цих наших молодих людей таки добиваються надзвичайних успіхів і таки здобувають собі признання. Причиною цього, крім здібностей та вроджених талантів, можуть бути у поважній мірі також такі передумови, як добре виховання вдома, додаткові знання, хоч би мов, працьовитість, ідейність і свідомість вищих цілей.

Вслід за цими успіхами нашої молоді в школах, наша спільнота кожного року збагачується новим науковим, технічним і взагалі професійним доростом, що підноситься чимраз вище по щаблях загальноамериканської суспільної драбини, займає чимраз вищі й відповідальніші пости в науці, промислі, в різних професіях та в адміністрації. Розвиток, без сумніву, надійний і його наслідки проявляються в дедалі ширших формах. Американські часописи, журнали і видавництва щораз частіше одержують авторитетні поправки і спростовування різних, можна б сказати, „традиційних" помилок і неточностей, що в них постійно трапляються, з університетських і коледжових катедр щораз авторитетніше проголошується науку, згідно з історичними фактами, а не легендами, створюваними впродовж десятиріч і сторіч ворогами України. Це впливає також на те, що до українського роду признаються, до нього вертаються ті, що в несвідомості чи припадково відійшли, а українське ім'я з кожним роком набирає більшої пошани і авторитету.

Дальшим логічним, бо природнім розвитком у цьому є поступовий прихід цієї молодої генерації до голосу в проводі нашого суспільного життя та його організацій. Він уже помітний як у цій країні, так і в Канаді. І треба признати, що він з кожного погляду позитивний. Жаль тільки, що він ще дуже повільний і кількісно обмежений. На це може бути багато причин, а одною з них є те, що для молодих людей з освітою та куди більше, як старша ґенерація, „інтеґрованих" в американське життя наші українські інституції не мають належної атракційности. Це — проблема, що вимагає від нас усіх відповідної уваги і розв'язки. Бо хоч участь нашої молоді в загальному американському житті дуже важлива і дає, з уваги на все більшу її кваліфікованість, величезні нові можливості прислужитись загальній українській справі, ми мусимо постійно думати про те, щоб не тільки зберегти, але й розвивати наші, українські інституції. До цих інституцій, що мають широко відкриті двері саме для доросту і що цей доріст найтривкіше зв'язують з українством, належить у першу чергу Український Народний Союз. Багато молоді вже включилось в його організаційні рямки, але чимало її є ще й поза ними. Організаційні кампанії УНСоюзу, зокрема в літніх, вакаційних сезонах, дають добру нагоду і широкі можливості здобути цю молодь для УНСоюзу, а тим самим і для української спільноти та діяльності в ній. Більші успіхи в цьому відношенні скріплять також надії щодо українського майбутнього не тільки на американській землі, але й на Україні.

ГОСПОДАРСЬКІ ОБРІЇ

Нинішнє господарське положення нагадує соняшний літній день, коли наростає задуха, а на далекому обрії збираються хмаринки, заповідаючи бурю або сльоту в недалекій майбутності.

Здавалося б, економіка — в погідному процесі наростання. Зокрема інвестиції і капіталовклади у різних господарських ділянках зростають, як то було й по рецесіях 1953 - 54 і 1957 - 58 років.

І так, капіталовклади у нові фабричні підприємства і в їх устаткування досягли вже 34.6 більйона долярів за третє чвертьріччя. У відповідь на такі великі інвестиції пожвавилася активністя на ринку цінних паперів; збільшилися і видавання нових акцій та облігацій і зріс волюмен їхніх торговельно - спекуляційних операцій. Загальна вартість нових акцій і облігацій неофіційно обраховується на понад 4 більйони долярів, при чому більшість нових капіталовкладів фінансується облігаціями.

Ю. С. Стіл випустило нових облігацій на $300 мільйонів, Американська Телефонічно - Телеграфічна Компанія — на 250 млн., Континентальна Нафтова Компанія — на 100 мільйонів, Газова Компанія з Теннессі — на 75 мільйонів. „Індекс Інвестиційного Аґента" начислює 136 нових випусків цінних паперів, що реєструються в Комісії Бірж і Цінних Паперів. Покупець має перед собою можливості купівлі цінних паперів, навіть дуже ориґінальних: акцій і облігацій вирощувачів цитрин, кругольних заль, руханкових приміщень, плавалень і т. ін. Назагал ринок цінних паперів високо активний і обіцяє зиски та господарський ріст.

Копальняний промисл плянує збільшення своїх видатків на інвестиції і покращання видайности на 4%, а харчовий промисл — на 20%. Зменшення таких капіталовкладів проєктується в комерційній авіяції; в продукції електричної і газової енерґії, мабуть, треба буде редукувати попередні сподівання. Хоч в автовій індустрії виробництво в повному розгоні, майже на рівні попереднього року, все таки треба сподіватися, що цілість її виробництва і продажу буде в цьому році десь на 6% нижчою, як рік тому. В сталевому промислі помічається дальший ріст. Ріст і в домобудівництві, енерґійно підживлюваний Федеральною Домобудівельною Адміністрацією і збільшенням попиту на гіпотечні кредити. 8-го червня ц. р. вартість будівельних контрактів у конструкції фабричних підприємств досягла $662 мільйонів, — найвищого рівня за цей рік.

Росте й затруднення робітної сили в окремих ділянках, хоч безробіття все ще триває, створюючи цим парадокс. Затруднення робітника піднеслося в сталевому і автовому промислах, а також у виробництві сільськогосподарських машин. Всюди бракує кваліфікованих механіків, електротехніків, докових і конторських робітників, медичних працівників та ін.

Однак ситуація серйозно затьмарюється деякими неґативними явищами. А саме — збільшені капіталовклади зумовлюють поправу в господарському процесі, але поправа цього процесу спричиняє підвищення відсоткової стопи. Збільшений попит на кредити підносить їхні кошти у формі більших процентів. А президент Кеннеді обіцяв був обниження відсоткової стопи із поправою господарського положення. Однак справи розвиваються інакше, і уряд натискає тепер на Федеральну Резервову Банкову Систему, щоб вона вживала всіх можливих заходів, зокрема через купівлю державних облігацій Резервовими Банками, для обниження відсотків. Відповідальні кола ФРС спротивляються такій кредитовій політиці, запевняючи, що обниження відсоткової стопи під час господарського росту — це завдання понад їхні сили, і що воно може бути безпосереднім спричинником інфляції доляра, яку попередній республіканській адміністрації вдалося подекуди спинити. Однак, демократичний уряд таки натискає на політику „дешевого гроша", уважаючи це основною умовою господарського росту. З другого боку уряд не хоче дозволити збільшення відсоткової стопи, щоб не допустити подорожчання коштів державних інвестицій, що їх демократична адміністрація „нових обріїв" заплянувала на велику скалю.

І тут, здається, справи не в найкращому порядку. Фінансові заходи нового уряду просто стремлять до інфляції. Величезні видатки вже заповідають бюджетовий дефіцит понад $4 більйони. (Попередня адміністрація плянувала 1.6 більйона долярів бюджетової надвишки). Президент Кеннеді зараз таки з цього зрезиґнував, згодом признав потребу малого дефіциту, а вже тепер виглядає, що цей дефіцит буде дуже серйозний.

Несподівано збільшено видатки на добродійність, сільське господарство, домобудівництво, закордонну допомогу, допомогу дрібним підприємцям, ветеранам і т. ін. Тому видатки нового правління досягнуть 85.1 більйона долярів, у порівнянні із заплянованими республіканцями 80.9 більйона.

Республіканці гостро критикують демократів за „невідповідальну економічну політику", що підвищує заборгованість і загрожує інфляцією. Вони кажуть, що демократи властиво довели американську економіку до застою і стаґнації, бо її поверховний ріст є вислідом не енерґійности приватної ініціятиви і приватного підприємства, але вислідом необчислених фінансових операцій уряду, що „хоче розбудувати країну чужими грішми".

Не осуджується вправді збільшення видатків на збросння і оборону, але підкреслюється великі помилки уряду в продукції ракет, що сталися внаслідок поспіху, недостатнього досвіду і невміння керувати проблематикою орґанізованого робітництва в ракетній промисловості, де через страйки загублено понад 162.872 годин праці, що спричинило мільйонові втрати

Бюджетовий недобір, збільшення державної заборгованости, політика „дешевого гроша" і послаблення приватної ініціятиви, яку піддержується обіцянками великих державних видатків та фіскальним дефіцитом, — все це до деякої міри згідне із кензіянівською теорією, що, так би мовити, одуховлює „нові обрії". Але цікаво, як такі засоби оформлять американське народне господарство на майбутнє?

Треба пригадати, що в 1950-их роках ці ж самі економісти, зокрема презедентський дорадник Геллер, дораджували такий самий підхід з „дефіцитними видатками і дешевим грошем" Західній Німеччині. Німці відкинули поради „американських експертів", і тепер вони мають найсильнішу в Европі економіку.

На цей факт звернули увагу „Таймс", „Джорнел Амерікен" і „Волл-Стрит Джорнел". Цікаво, що протоколи геллерівської комісії десь зникли. Тож годі переводити тут якусь просту аналоґію між німецькою і американською економікою. Умовини інакші та й політики можуть бути різні. А покищо сенатори Ґолдвотер, Дірксон, колишній секретар праці Мичелл та інші закидають демократам, що вони ведуть народне господарство у пропасть, і демократична політика видаткування — щонайменше — не залишить потрібних фінансів на оборону країни.

М. Ч.

СЕЛЯНСЬКІ РОЗРУХИ У ФРАНЦІЇ

Париж. — Поряд з політичним напруженням, яке створилося у Франції у зв'язку з проблемою Альжиру, цими днями П'ята Республіка переживає нову кризу. Джерелом цієї кризи стало селянство, найконсервативніша частина французького суспільства. Дійшло до масових демонстрацій селян насамперед у провінції Бретані з вимогами справедливих цін на продукти сільського господарства. Коли діє „психологія мас" (це — назва книги відомого соціолога Ґюстава Ле Бона) заходять різні несподіванки.

Селянські маси в Бретані почали штурмувати урядові установи, перекопувати дороги і т. п. Наслідком того дійшло до сутичок з поліцією, були арештовані. На плякатах селянських демонстрантів пишеться: „Ми хочемо аґрарної політики, пане Дебре" (Дебре — прем'єр-міністер). Селянські розрухи перейшли межі Бретані і виявляються в інших провінціях Франції, але не в такій бурхливій формі, як у Бретані. Яка причина тих розрухів? Що думає зробити французький уряд, щоб заспокоїти селянство?

Треба насамперед згадати, що після другої світової війни селянство Франції зробило значний поступ у розвитку хліборобства. Нові машини, нові способи праці в сільському господарстві дали можливість збільшити продукцію. Пильні, працьовиті хлібороби сподівалися справедливої винагороди за вкладені в господарство гроші і за свою інтенсивну працю. Однак, їхні надії не справдилися. Ціни на продукти сільського господарства реґулюють великі торговельні компанії в Парижі. Вони платять селянам найнижчі ціни, але на ринках у містах продають ці продукти по ціні високій. Отже, від цього терпить і селянин - хлібороб, що заборгувався, купуючи машини, і міський споживач, бо він не має дешевих харчів. Проти цього протестує селянство.

Французьке селянство, виховане в дусі давнього централізму держави, вимагає негайного втручання і допомоги уряду. В інших країнах Европи селянство впливає на продукцію і збут виробів своєї праці. В цьому напрямі у Франції зроблено дуже мало: нема тут нічого подібного до українського „Маслосоюзу", що успішно розвивався в Галичині до 1939 року навіть під чужою і ворожою владою.

Рада міністрів у Парижі вирішила вжити негайних заходів, щоб заспокоїти селян у Бретані: купівлю масла державою, як було раніше, закуп домашнього птацтва і худоби у селян, допомога розвиткові індустрії в Бретані і т. п. Можна поставити питання: чи ці заходи уряду рятують ситуацію на довшу мету? Насамперед, пільги, що їх уряд дає селянам Бретані наслідком „аґрарних розрухів" викличуть вимоги селян в інших провінціях. Люди казатимуть: „Поки не вдариш по столі, ножиці не задзвенять". Але, здається, ця небезпека не така велика.

Бретань знаходиться в особливому положенні між усіми провінціями Франції. Дві третини людности Бретані живуть із хліборобства, в інших частинах Франції селянство становить 40% людности. Бретань була залишена Парижем на свої власні сили і не могла розвинути промисловости у себе: надвишка людности не може знайти праці в ідустрії і мусить або еміґрувати, або лишається на землі, якої не вистачає. Бретань має невигідні тарифи для вивозу своїх хліборобських продуктів в інші країни (нариклад, до Німеччини)

Поширений у Франції тижневик „Л'експрес" пише, що Бретань — це колонія Франції. У зв'язку з господарськими труднощами селянства Бретані між бретонцями появилися настрої, що їх звуть у Франції „автономістичними": Їх гасло: „Бретань для бретонців". Бретонці мають свою мову, мову давніх кельтів. Ця мова подібна до мови вельтів у Великобританії. Бретонські „сепаратисти" за другої світової війни шукали підтримки у Гітлера, але не мали успіху. Гітлер не хотів допомогою бретонським самостійникам псувати відносин з урядом маршала Петена у Віші.

Французька преса зазначає, що до селянських розрухів у Бретані замішалися аґенти „Орґанізації Таємної Армії", які ведуть терористичну акцію проти уряду Франції. Однак, трудно собі уявити нормальну співпрацю між бретонськими автономістами („Бретань для бретонців") і французькими націоналістами - централістами, з їх кличем: „Єдина, неподільна Франція".

Viatol

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Ще про „оскарженого без оборонця"

У „Свободі" з 15-го червня ц. р. вміщено коментар п. з. „Оскаржений без оборонця". В цьому коментарі сказано, що на судовому процесі проти Айхмана прокурор, питаючи свідків про масове вбивство жидів, ставив їм питання, мовляв, а хто був при тому, хто допомагав німцям. Свідки називали балтійців, поляків, а частіше згадували „українців". В одному випадку, як українця, названо навіть якогось „Ніколая", хоч такого українського імени не існує. Таким чином навіть Айхман фіґурує не як німець, а лише як „нацист", і він має свого оборонця. А оці „українці", які фактично не нищили жидів, оборонця не мають і фактично ніби є оскарженими. Тому кожний, хто знає історію українсько - жидівських відносин, має з найбільшою посвятою прийти на поміч покривдженим, які самі не в стані оборонити себе...

Я знаю два факти, в одному з яких фіґурує українець, а в другому жид. І виходить, що обидва помагали Айхманові. Обидва вони походили з села Страбічово на Карпатській Україні. Жид Герш - Бер Аккерман, був помічником свого батька Аккермана, що мав тартак і великий млин, а також бив соняшникову олію, для чого десятками вагонів спроваджував соняшник з Румунії. Був він мужчиною середніх років, мав привітливі великі сині очі. Його старша донька, 14 років, училася в 8-ій клясі, яку вів я. Це була добре вихована і дуже гарна дівчина.

Коли постала Карпатська Україна, я організував „Карпатську Січ" і за бунчужного взяв Івана Гришка, що жив біля Аккерманів через кілька хат... 14-го березня 1939 року, коли рушили мадяри, я з кількома січовиками, в тому числі й з Іваном Гришком, хотів був пробитися до Словаччини, але не вдалося. Дорога була перетята, треба були йти лісами, а зі мною на возі була дружина з трьома дітьми, тесть і теща. Я мусів вертатись і став для спокою сім'ї „громозводом". Був арештований, били мене, і тут в хаті старости побачив я обох Аккерманів. Вони були скованi кожний з українцями Касюнчиками, батьком та сином. На їх щастя, ще до биття їх покликали, бо приїхала якась контроля перевірити їх мастковий стан. З нами залишився жид - корчмар Берґер, що мав 70 років. Він перекладав мої зізнання і його били так, як і нас. За два дні він помер...

В скорому часі я виїхав до Чехії, а звідтам до Німеччини. І вже під кінець війни прочитав, що жидів з Карпатської України вивозять до Авшвіцу. Одного дня до мене зайшов Іван Гришко. Він був поліцаєм у Києві, був одягнений у якусь большевицьку шинелю, правда, перешиту... Спочатку він мало оповідав, але по обіді розговорився. Він оповів, що їм, київським поліцаям, приходилося конвоювати полонених і заарештованих, а під кінець також і жидів, яких переводили за Київ у новий табір. Одного дня прийшов старший німець, поділив поліцаїв на чотири групи і сказав, що кожна з тих груп залишиться в новому таборі як охорона. Івану Гришкові припало йти в четвертій групі. Коли вони були недалеко табору, з кущів без шинелі й шапки раптом вискочив поліцай із третьої групи, підбіг до Гришка і швиденько оповів, що йому вдалося втекти, бо всіх поліцаїв з його групи разом із жидами німці мали розстріляти. „Довідавшись про це, — оповідав мені Гришко, — я рвонув у ноги і крикнув жидам, щоб розбігались... Ми, поліцаї, з різними посвідками, пішли просто на станцію і з першим ешелоном поїхали до Німеччини..."

Минали роки... В Брукліні на Томпкінс Евню я нараз зустрів наймолодшого Аккермана. Він потягнув мене до себе в якусь бічну вуличку, де жив на другому поверсі, і познайомив з молоденькою жінкою: — „Це дочка моєї сестри". На мій запит, де інші Аккермани, сказав: „Мадярське військо взяло мене за санітара і з ним я дійшов до Ростова над Доном... Як почався відступ, я залишився. А коли повернувся додому, то з наших не застав нікого... Всіх вивезли до Авшвіцу і загазували"... Брата його Герш - Бера в Авшвіці взяли до команди, яка виладовувала жидів з ешелонів і відводила їх до газових камер, а потім виносила трупи загазованих. Аккерман показав мені світлину Герш-Бера з його кацетної посвідки: був він без бороди і виглядав надзвичайно виснаженим. „І Герш-Бер урятувався?" — спитав я, повертаючи світлину. Аккерман, помовчавши, сказав: „Під кінець війни, з останньою партією жидів, загазували і Герш-Бера..." Ми довго мовчали... Що мав перенести Герш-Бер, ця інтеліґентна людина?

Отут прокурор мав би попрацювати... На мій погляд, Іван Гришко абсолютно не винуватий, щождо Герш-Бера, то хай своє слово скажуть жиди... Демонічний нацистський режим зламав його...

Іван Калинович

Лев Яцкевич

ПОДОРОЖ ПО ЗОЛОТЕ РУНО

(2)

Як така мала колонія спромоглася на купно цього величавого Дому, є для мене таємницею, і я не раз пригадував собі тоді нашу 50-тисячну українську громаду у Филаделфії, яка на щось подібного не спромоглася. Тож українська громада в Лос Анджелесу справді може гордитися своїм великим осягом.

На забаву доставлено нас із готелю з парадою в шістьох автах на чолі з парохом місцевої греко - католицької церкви о. Котуським.

Жіночий конферансьє, вже з-поміж тут народженої молоді, представляє нашу команду всім приявним. Я зі свого боку дякую їм за квіти, увагу та щире серце, з яким вони поставились до „Тризуба і його діяльности. Під оплески приявних прощаємося з місцевою громадою і вертаємось до готелю.

По холодній ночі стукає до наших вікон недільний ранок, сива мряка, „гейз", як називають її місцеві українці, нависла на довколишніх горах і окутала собою сонце. О год. 8 рано, або 11-ій на Филаделфійський час, ми вже були на ногах, бо наші нові знайомі обіцяли забрати нас автом до церкви на 9-ку. І додержали слова, бо коли ми зійшли надолину, вони вже чекали на нас в голі готелю.

Греко - католицька церква в Лос Анджелесі велика та ясна, нагадує нам своєю архітектурою та орнаментикою еспанський каштель. Людей на Богослуженні мало, не більше як три десятки; о. Котуський в своїй проповіді згадує про приїзд „Тризуба" до Лос Анджелесу і просить усіх парохіян прийти на наші змагання з „Скатами" та піддержати нас морально. По закінченні Богослуження зустрічаємо багатьох спільних знайомих, між іншими адв. Палашевського, що недавно переїхав з Буенос Айресу, б. змагуна „Тризуба" Муця та диригента Божика, що дякує в місцевій церкві і монтує вже український хор.

В залі під церквою дружина пароха частує нас кавою та тортом.

Приїзд „Тризуба" до Лос Анджелесу став великою сенсацією для місцевої української громади. Гарна доня панства Скробків, яку я пам'ятаю з Берхтесґадену, як маленьку дівчинку, та її молодший брат Роман стали з місця великими кібіцами „Тризуба" й розпродують між місцевими громадянами наші тризубівські емблеми, якими вони удекорували за кілька годин цілу лосанджелеську Україну й по яких ми на змаганнях пізнавали українську публіку, що, до речі, становила 80% усіх приявних.

За той час сонце вже пробилося крізь сивий серпанок раннього „гейзу" й надворі зробилася чудова погода. Це нас усіх підбадьорює, тим більше, що термометр показує лише 78 ст. Фаренгайта. Всі наші розмовці, новоприїжджі й тут роджені, дуже хвалять клімат Каліфорнії та великі можливості влаштуватися на добрій праці. „Ми ручимось, просили нас переказати, — кожному приїжджому тут українцеві добру працю та хату з помаранчевим або цитриновим садом, але можна й вишні в саді посадити й будете мати справжню Україну". Під готелем вже чекав на нас автобус, щоб завезти на площу...

Цей спортовий майдан для бейзболу має 50.000 сидячих місць і управа „скатів" винаймила його в тім сподіванні, що на їх фінальних змаганнях з'явиться принаймение 10.000 осіб. Але вони перечислилися, бо замість 10,000 прийшло лише 1.000 осіб — 800 на куплені білєти, а 200 на дармові, які управа щедро роздала фільмовим артистам та їх родинам.

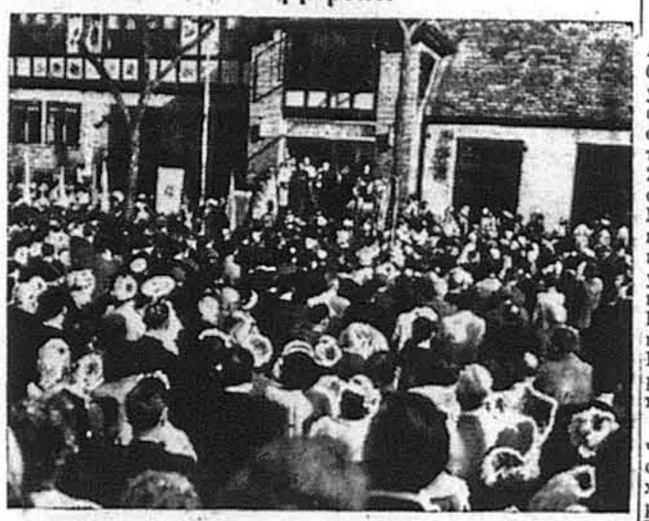
Причину такої малої фреквенції вияснив мені Альберт Еберт, секретар місцевого клюбу „кікерс", що грали минулого року з нами фінальні змагання в Филаделфії, як помилку управи „скатів". Ця управа зробила нещасливе потягнення, віддаючи на передпродаж 5.000 білєтів жидівській харитативній орґанізації „Гараша", що з черги розіслала низку листів до місцевих організацій та установ, закликаючи купувати через них квитки вступу, бо половина прибутку з продажу тих квитків призначена на будову шпиталя в Тель Авіві.

У висліді вся німецьаа спортова громада збойкотувала ті змагання, а жиди також не прийшли — прийшли лише місцеві українці з сантименту до вашої дружини. Крім цього сьогодні, крім ваших змагань, відбувається 16 інших змагань, що зв'язали велику частину тієї публіки, яка могла прийти на ваші фінальні змагання. Але це вже справа політики ЮЕСЕФЕЙ, про яку я не хочу говорити. В міжчасі вбрана в український народний стрій панна Ганкевич в супроводі мґр. Веселого вручає капітанові нашої команди М. Нозі квіти та бажає нам успіху в змаганнях.

Студійна (Каледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям вищі студії, а з ними краще й багатше життя! Не зволікайте зі забезпеченням ваших дітей!

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Благословення Української Вищої Школи в Дітройті

Благословення Української Вищої Школи в Дітройті

Заснована, заходами декана і пароха укр. кат. церкви Н. З. в Гемтремку о д-ра Степана В. Кнапа, перед твома роками Українська Вища Школа, дала нагоду абсольвентам цілоденної парохіяльної школи при згаданій церкві продовжувати науку у своїй рідній вищій школі, де навчають також української мови та українознавчих предметів. Підкреслити слід, що заснування Української Вощої Школи стрінулося з надзвичайно прихильним відгуком серед парохіян і мешканців Дітройту, які поспішили з поважними пожертвами на утримання У. В. Школи. Приміщення школи в останньому часі відновлено й пристосовано до вимог зразкового навчання. З цісі нагоди парохія рішила перевести торжественне посвячення У. В. Ш., яке відбулося в неділю 7-го травня. На це свято прибув до Дітройту Владика Кир Йосип Шмондюк, колишній парох церкви Н. З. в Гемтремку, якого заходами була побудована величава цілоденна парохіяльна школа. Вже о годині 8.30 ранку Владика Кир Йосип, в сослуженні трьох священиків, відправив Понтифікальну Службу Божу в намірені студентів УВШ і університетів, при заповненій вірними церкві. Прегарну проповідь виголосив о. Патрикій Пащак, основник укр. катол. школи св. Юрія в Ню Йорку. Зараз після Богослужб, відкрито відновлений будинок УВШ для відвідин парохіян і гостей, які подивляли виконану досі працю над відповідним для зразкового навчання учнів влаштуванням шкільного будинку. О год. 4:10 по пол. уформовано процесію церковних і світських організацій з шкільної площі до головного будинку, де відбулося благословення УВШ Владикою Кир Йосипом. Зворушливу проповідь в українській мові виголосив відомий проповідник о. Іван Прокопович, парох укр. кат. церки в Дірборн, який підкреслив значення УВШ для належного виховання нашої молоді та підніс заслуги о. д-ра С. В. Кнапа в заснуванні і утриманні нашої школи. Знамениту змістом і формою проповідь в англійській мові виголосив о. монсіньйор Степан Тиханський, парох укр. кат. церки в Нортгемптоні, Пенсилвенія.

О год. 6-ій вечора відбувся в просторій залі шкільної Авдиторії Бенкев з нагоди посвячення УВШ, на якому явилися численні представники нашого духовенства з Владикою Кир Йосипом, члени Міської Ради м. Гемтремк з мейором Албертом И. Заком і головою Міської Ради м. Дітройту п. Марією Е. Бек й численні гості. При заповненій залі (понад 800 осіб), бенкет відкрив п. Антін Деркач, член Церковного Комітету, після чого обов'язки тостмайстра передано в руки о. П. Пащака ЧСВВ. По молитві виступили з промовами: мейор А. И. Зак з привітом від м. Гемтремк, голова Міської Ради м. Дітройту Маруся Е. Бек, асистент дир. УВШ проф. Петро Стасів, о. монсіньйор Керол Ф. Діді та Владика Йосип Шмондюк. Після промов і привітів наступило викликання грамот-подяк меценатам і спонзорам кляс УВШ та вручення грамот піонерам - фундаторам. В часі бенкету виступали для розваги гостей: укр. мандолінова оркестра під кер. п. Семена Мілс, жіноче співацьке тріо (пані: Бабій, Мількович, Федак) та шкільний хор під управою проф. К. Цепенди, з привітом від учнів УВШ, виголошеним учнем 10-ої кляси Романом Стадником. Мистецьке оформлення бенкетової залі виконав артист Роман Дацко. Промотою і подяками о. д-ра С. В. Кнапа закінчено величавий бенкет. — (О. М.)

Вшанування 25-ліття священства єпископа Кир Йосифа Шмондюка

Молода Просвіта ім Митр. А. Шептицького, читальня і бібліотека української молоді у Филаделфії, вшанувала свого духовного управителя єпископа Кир. Йосифа святочним концертом з нагоди 25-ліття його священства у суботу, 20 травня. Покійний Митрополит Кир Константин призначив був свого часу о. пароха церкви св. Миколая у Филаделфії, на терені якої находиться домівка Молодої Просвіти, духовним провідником цього товариства. А що Кир Йосиф є парохом цієї парохії, є він духовним провідником Молодої Просвіти.

Преосв. Кир Йосиф Шмондюк

Молода Просвіта, не маючи ще власного хору, запросила до співучасти жіночий хор 10-го Відділу Союзу Українок під управою п. Ірини Чумової. Цей хор ніколи не відмовляє своєї співпраці, коли йде про справи виховного значення.

Коли відслонилась куртина, на сцені стояв хор, а перед ним дві дівчинки з китицею квітів. По відспіваній пісні „О Маріє" член Молодої Просвіти Юрій Луців зложив побажання Ювілятові, а дівчата вручили йому квіти при співі „Многая літа". Опісля хор виконав ще „Услиши Господи" Бортнянського і пісню „Діво Пречиста". Це виконання могло вдоволити навіть вибагливого слухача.

Опісля виступила членкиня Молодої Просвіти п. Ірина Кондра, студентка консерваторії, виконуючи три композиції на фортепіяні: Бетговена, Нижанківського і Ревуцького. Цей виступ нічим не різнився від виступу дорослої, заавансованої піяністки.

З черги мистецький гурток живого слова Молодої Просвіти виступив із рецитацією „Неофітів" Шевченка. Провідниця цього гуртка п. Оля Селезінка вложила тут багато праці, тому й не диво, що рецитація була направду мистецька і викликала правдиве захоплення слухачів. Виконувало її 9 юначок і 2 юнаків.

Слідуючою точкою був виступ струнної оркестри Молодої Просвіти під керуванням п. П. Пруса. Шість моленьких скрипаків відіграли твори Бетговена, Брамса і Мендельсона.

Милою несподіванкою був виступ гуртка хлопців, членів Молодої Просвіти з руханковими вправами, приготованими проф. Філаретом Лукіяновичем. Пописи двоїх його маленьких дітей, хлопчика і дівчинки, викликали справжнє захоплення.

На кінець хор 10-го Відділу Союзу Українок відспівав ще „Заграло, запінилось синє море" Мендельзона, по чому Кир Йосиф теплими словами подякував всім виконавцям, а зокрема проводові Молодої Просвіти та висказав побажання, щоб такі імпрези молоді могли якнайчастіше відбуватися, бо в наших умовинах вони є неоціненим виховним засобом. Також закликав батьків, щоб радо посилали своїх дітей до Молодої Просвіти та самі співпрацювали з нею.

Хоч програма була скромна, але справне її виконання та святкова атмосфера на залі спричинили, що всі приявні провели цей симпатичний вечір у піднесенні.

Треба подивляти провід Молодої Просвіти за його багатогранну працю над нашою молоддю та ініціятиву у виховних підходах. Там кожна дитина може найти щось для себе. Театральні вистави, рецитації, оркестральна музика, руханкові вправи та всякі інші виховні заходи можуть і повинні присднати якнайбільше української молоді, а тим самим зберегти її від погубних впливів великоміської вулиці та принагідних товаришів. **Т. М.**

„ДОБУВАЄМО ВАЛІЗИ..." — ЧЕРВНЕВЕ ЧИСЛО „ВЕСЕЛКИ"

Поруч свідоцтв за цілорічну працю в школі й успіхи в науці передплатники й читачі „Веселки" отримають ще одну нагороду на закінчення учбового року — червневе число журналу.

Кінець шкільного року й початок вакацій подають собі руки в двох віршах — Роляника про дітей і квіти та Р. Завадовича „Добуваємо валізи...". У першому вірші ще кипить життям дитячий садочок — діти плекають квіти й плетуть із них віночок на ікону Ісусика, (ілюстр. Ю. Козака), якому присвячений місяць червень, у другому вірші дітвора вже готується в дорогу до таборів і відпочинкових осель, і перед нею стає приманлива візія безжурного літнього дозвілля, яке дало й тему до вступної ілюстрації Юрія Козака „Діти на каруселі". А й веселий Чап-Чалап — Еко прецікаво розказує смішну історійку про те, як лісові жучки мандрували на спині Куцай-Куца до табору своїх приятелів пластових новаків.

Свято батька зокрема відзначене в червневому числі „Веселки". Цикл матеріялів, присвячених батькові, відкриває вірш Ганни Черінь п. н. „Батько нашого народу" про Т. Шевченка й його значення для української нації з портретом Поета роботи В. Цимбала.

Повна посвяти любов хлопчика Михася до свого батька зворушливо представлена в оповіданні Григорія Стеценка п. н. „Як Михась став рудокопом", акція якого відбувається в рудокопному селищі біля Кривого Рогу. Оповідання прикрашене світлинами з Донецького басейну.

Цикл матеріялів, присвячених батькові, розгалужується двома рукавами. Один, це продовження Шевченківської тематики, а саме сценічна картина Володимира Мацькова „До залізних стовпів" з дитячих років Тараса. Цю картину можна ставити на вільному просторі, напр. під час новацького „вогника", бо акція відбувається увечері. До Шевченківського циклу належить ще допис із святкувань у честь Поета дітьми в Торонті з великою світлиною постаті Кобзаря серед моря дитячих голівок та дальші подробиці конкурсу Шевченківських матеріялів юних авторів з поданням важливіших нагород.

Друге русло, яким поплив цикл матеріялів, присвячених батькові, це краєзнавча група. Діти ознайомилися з життям рудокопів на Донеччині, а тепер мають змогу пізнати ще іншу частину України, а саме одне з найстаріших міст Волині — Луцьке. Це вірш Романа Завадовича під цією назвою з пояснильною статтейкою про минуле й теперішнє цього княжого міста над Стиром пера Б. Д. та з трьома прегарними світлинами.

Вакаційне життя дітей на дозвіллі проходить звичайно серед природи. Чудова картина лісу в літню ніч змальована в шостій казці „Громадки добродушка Дадка" Авеніра Коломийця з настроєвою ілюстрацією М. Бутовича, що зображає добродушка Куваньчачу на спині жабки на тихому плесі лісового потічка. Друга картина з життя природи, це пригоди зайченятка, що не послухало мами й попало в руки людей, знайшло приятеля хлопчика й щасливо повернулося на волю. Оповідання ілюстрував М. Левицький.

Про дружбу Вовчика з псом Сірком розказує черговий розділ „Пригод Вовка Неситого" О. Білоусенка з ілюстрацією В. Цимбала.

У пригодах Богдана - Характерника Р. Завадовича — П. Холодного описаний початок сутички турків з козаками.

З дрібних матеріялів читачі знайдуть у червневому числі народні приповідки, загадки й кореспонденцію з дітьми.

Чергове вакаційне число „Веселки" за місяці липень—серпень появиться при кінці червня так, щоб помандрувати разом з дітьми в місця їх вакаційного відпочинку. Воно матиме 24 сторінки й буде надруковане п'ятьма різними кольорами. Число дасть багату й різнородну лектуру й розвагу дітям, а виховники знайдуть у ньому потрібний їм навчальний і виховний матеріял для організованих гутірок і спільного читання та для заповнення програми вечірньої ватри.

Число буде розіслане масово поміж дітей, щоб приєднати нових передплатників і заохотити нових читачів. Теперішні прихильники, передплатники й читачі „Веселки" повилнні допомогти своєму журналові присднати нових друзів, щоб наше дружнє коло розрослося ще більше.

Веселих і щасливих вакацій!

В. Б.

Інж. ОЛЕКСА ТЕРЕБУС

(Посмертна згадка)

Нюйоркська громада була потрясена вісткою про ще одну несподівану смерть активного нашого громадянина в силі віку, без найменших попередніх познак будь-якої його поважної недуги. Олекса Теребус, інженер-агроном, несповна 50 років, заслаб в суботу 3-го червня за кавою в ресторані в центрі Ню Йорку. Він поскаржився знайомому, що був із ним, на сильний заворот голови і біль в грудях, і той викликав негайну поміч. Амбулянс приїхав буквально за кілька хвилин і недужий, який до кінця життя не втратив ні на мить повної притомности, встав і власними силами всів до амбулянсу. У шпиталі стверджено негайно атаку серця. Йому впорскнули глюкозу й поклали під кльош з киснем і йому стало легше, але під час наступного лікарського обслідування дістав другу атаку, глибоко відітхнув — востаннє.

Олекса Теребус був холмщаком. Перед війною закінчив студії агрономії в Познані. Був головою тамошньої студентської корпорації „Чорноморря" та належав до видатних холмських діячів молодшого покоління. Він особисто перевіз десятки, а то й сотки українських хлопців і дівчат з Холмщини і загалом північно - західніх земель до Східньої Галичини, де їх приміщував в українських школах, щоб таким чином оминути плянову польську політику, або не дати зовсім тій молоді середньої освіти, або переводити над ними асиміляційний процес в надиханих ненавистю до українства польських школах на Холмщині й Волині. Можливо, що саме цю його акцію пригадали собі поляки безпосередньо перед вибухом другої світової війни й вивезли його до Берези Картуської. Під час війни, він знову виявив свою активність, відвагу і хист у допомозі українським полоненим, яких різними заходами витягав з полону. Переїхавши до ЗДА, став працівником в інвестиційно - банковій фірмі, добившись там гарного становища. Він був найбільш активний в церковно - православному житті, належачи до Української Автокефальної Православної Церкви в Екзилю. Його надзвичайно хвилювали прикрі події, що зайшли в одній парафії тієї Церкви і це, можливо, відбилось і на стані його здоров'я.

Відзначався гарною зовнішньою появою, статний, вродливий, із бездоганними товариськими манерами. Мав добру вдачу, яку проявив, між іншим, як опікун двоїх молодших сестер під час останньої війни і еміграції, заступивши їм батьків та допомігши їм осягнути високу освіту. Нині вони обидві заміжні в Ню Йорку та займають відповідальні фахово - професійні становища. Ясно, що така його несподівана смерть була страшним для них ударом.

Активно цікавився громадським життям, особливо мріяв про зорганізування українського капіталу в Америці та зосередження його в українській установі. Можна було бачити його на всіх більших українських товариських імпрезах. Був членом 457 Відділу УНСоюзу.

Передчасна смерть Олекси Теребуса викликала загальний жаль, і тому не дивниця, що каплиця похоронного заведення під час дводенних Панахид та церква св. Володимира, звідкіля в середу 7 червня відвезено Його на вічний спочинок на цвинтар у Вудлавні біля Йонкерсу, були вщерть виповнені глибоко стурбованими і схвильованими приятелями і знайомими, що приїхали навіть з віддалених місцевостей. Особиста участь в усіх відправах старенького архиєпископа Палладія й численного духовенства підкреслювала значення, що його грав Покійний в житті Української Автокефальної Православної Церкви. Олекса Теребус був релігійною, побожною людиною. Хай з Богом спочиває.

А. К.

Д-р мед. Михайло ЯЦУХ

повідомляє про

<— ВІДКРИТТЯ —>

ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ

загальної і внутрішньої медицини

з днем 1-го ЛИПНЯ 1961 року

при

40 Wethersfield Avenue — HARTFORD 14, Conn.

Tel.: JAckson 7-3684

ГОДИНИ ПРИЙНЯТЬ:

ДЕННО: від 1:00 — 3:00 і від 5:30 — 8:00

в СУБОТИ: від 9:00 — 12:00

та за попереднім зголошенням.

Десятиріччя Відділу УКК в Гартфорді

29-го квітня Відділ УКК в Гартфорді відзначив свій десятилітній ювілей бенкетом, в якім взяли участь 250 громадян. Управа Відділу запросила на бенкет крім членів також представників влади і централі УКК та доложила старань, щоб ця імпреза випала репрезентативно. Замітним явищем була численна присутність українців тут роджених, старих і нових еміґрантів, католиків і православних. Всі засіли до одного стола і всі почувалися, як одна родина.

Голова Відділу п. Іван Кукіль привітав гостей і учасників від Відділу, почім о. декан Баландюк започаткував бенбенкет молитвою. Український Національний Хор відспівав Бортнянського величнє „Отче Наш".

Відтак промовляли заст. голови Відділу п. С. Бойчук, заступник губернатора п. Армантано і п. І. Чернига. Довші промови виголосили представники централі УКК адв. Ярема і ред. Душник. Привітальні телеграми наспіли від сен. Дадда і конґресмена Пуртели.

Слідуючого дня, в неділю, о. декан Баландюк на Службі Божій виголосив гарну промову з нагоди десятиріччя Відділу УКК, а хор відспівав многоліття членам УКК.

Відділ УКК в Гартфорді під час своєї десятилітньої діяльности здобув авторитет і повагу, бо все змагав до співпраці і об'єднання всіх організацій і громадян, без різниці на місце уродження і політичні переконання.

В цей ювілейний рік до складу управи Відділу ввійшли як голова пп. Іван Кукіль, заступники Олександер Рудзінський, Михайло Мельник і Степан Бойчук, фін. референт адв. В. Грицина, секретар Тарас Барабаш і імпрезова комісія: Тиміш Мельник і Роман Кузьма.

На бенкеті раздано 60 почесних грамот платникам Нац. Датку. Коли зважити, що Гартфорд нараховує поверх 400 українських родин, то прикро ствердити, що наша політична еміґрація в більшості не знає праці і не розуміє завдань Українського Конгресового Комітету.

Фінансовим референтом і збірщиком Нац. Датку вже довгі роки є мец. Василь Грицина. В його особі Відділ має неструдженого працівника, якого годі заступити.

В цей Шевченківський Рік перед Відділом стоїть окремі завдання. За урядження Шевченської Академії 12 березня, про яку була коротка згадка в „Свободі" — належиться Управі Відділу окреме признання. Підготовка і виконання Академії стояли на високім рівні. Гарні декорації виконав п. Мих. Шевчук, а оформлення і написи п. Роман Кузьма. В Академії взяло участь 500 осіб. Тепер інтенсивно працює Комітет Будови Пам'ятника Шевченка. Вже зібрано і переслано до централі $1,500. Дальшу збіркову акцію розвинув Комітет під проводом п. Романа Романишина, а до нього входять: як касієр — мец. Грицина, секретар — п. Шрайтер Федір і члени п-ні Балко Стефанія і п. Шевчук Михайло.

Спеціяльну увагу належить присвятити нашому Укр. Нац. Хорові, діяльність якого тісно зв'язана з працею УКК.

Тепер, Укр. Нац. Хор в Гартфорді з його невтомним диригентом п. Олександром Пришляком у великій мірі облегшує працю Відділу.

В неділю, 7-го травня хор співав Службу Божу в латинській університетській церкві в Сторсі, де о. дектан Баландюк відправив Службу Божу на спеціяльне запрошення тамошнього пароха о. Брасна, який бажав показати своїм парохіянам Службу Божу у візантинському обряді. Отець декан використав нагоду, щоб показати американцям багатство нашого обряду і наш чудовий церковний спів, а при тім багато сказав про нашу страдальну церкву і про визвольні змагання українського народу. 400 американців уважно слухали нашу Службу Божу і причащались в нашому обряді. Таку саму Службу Божу відправив о. декан з участю нашого хору в церкві при Коледжі св. Йосифа.

Відділ УКК в Гартфорді засновано в 1951 році при співучасті ініціятивного гуртка під проводом пок. інж. Р. Скочдополя і ООЧСУ, яка від 1948 р. уряджувала всі національні свята і проводила збірки на Визв. Фонд і інвалідів.

Основуючими Зборами, у яких взяло участь 45 громадян, проводив п. Є. Гомотюк, а на першого голову вибрано п. Г. Янішевського. Ще цього року відзначено десятиліття УКК святочною Академією, на якій з доповіддю виступив представник УКК п. Ю. Ревай.

Заходом Відділу уфундовано український відділ в Міській Публічній Бібліотеці, який начисляє 200 томів українських і англійських видань і який стало доповняється. Референтом бібліотечним від початку є д-р М. Зелик.

Вже в попередніх роках Відділ включився в працю Комітету Поневолених Народів в Гартфорді, в якім становище голови Комітету займає п. Ст. Бойчук.

На протязі десятиліття Відділу чергувались голови інж. Р. Скочдополь, В. Гафткович, І. Селеман, Р. Романишин і д-р В. Гудз. **Е. Г.**

Короткі Вістки

● **Південно-корейський** прем'єр, генерал Чанґ До Юнґ повідомив, що уряд звільнив 20.000 державних урядовців з адміністраційного апарату, який затруднює 240.000 осіб. Він заповів звільнення ще дальших 20.000, що має заощадити державному бюджетові $14 мільйонів річно. Проте прем'єр нічого не сказав, що має статися з безробітними.

● **Чарльз Врайтсмен,** американський мільйонер, який купив за $392.000 образ Ґої на авкціоні в Лондоні, що зворохобило англійську публічну опінію, яка не хоче позбутися того образу з Англії, — заявив, що він готов відпродати за ту саму ціну той образ якійсь англійській ґалерії образів, музеєві чи якомусь англійському колекціонерові. Покищо нема охочих дати таку велетенську суму.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
в Пластовому Таборі „ВЕЛИКИЙ ЛУГ"
ПЛАСТУНА - ЮНАКА

Ігоря Володимира ЛЕВИЦЬКОГО

буде відслужена
в церкві СВ. МИХАЇЛА в МІННЕАПОЛІСІ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
з ПАРАСТАСОМ
в СЕРЕДУ, 28-го ЧЕРВНЯ 1961 року,
в год. 9:00 рано.

Запрошуємо Пластунів, дітей Рідної Школи і всіх Громадян

Митр. Прот. Д-р ВОЛОДИМИР, ГАЛИНА, ОЛЕГ, ОКСАНА і ЛЮБА ЛЕВИЦЬКІ

„СОЮЗІВКА"

ОСЕЛЯ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в КЕРГОНКСОН, Н. Й.

приймає вписи

ДІТЕЙ — у віці від 7 до 11 років

— на —

ДИТЯЧУ ОСЕЛЮ

— яка триватиме —

для ХЛОПЦІВ —
від 16-го липня до 6-го серпня.

По ближчі інформації та за аплікаціями до виповнення, прошу зголошуватись на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Tel.: Kerhonkson 5641 Kerhonkson, N. Y.

● **РІЗНЕ** ●

Українці — Увага!

Найкраще, найдешевше, найскоріше реалістично виконую малярські роботи: церкви, сценерії, образи, релігійні, патріотичні. Будете вдоволені з артистичної роботи. Артист Дм. Захарчук. "ART STUDIO", 644 E. 20th St., Northampton, Pa., Phone: CO 2-2810.

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ!

Уже почався
ЛІТНІЙ, ВАКАЦІЙНИЙ СЕЗОН
на Союзівці

ОСЕЛІ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в Кетскильських горах, біля м. Кергонксон, Н. Й.

ДО РОЗПОРЯДЖЕННЯ ГОСТЕЙ:

Великий, повний свіжої води, купальний басейн; — Спортові площі; — Свіже, здорове повітря; — Повні води потоки; — Здоровий і обильний харч та всі незрівняні удогіднення літнього сезону.

Приїжджайте на Союзівку!

Малята хочуть мати власну щадничу скритку!

„Песя вкрало мені калаталку! Я дав би все у світі за охорону збоку банку — що її мої батьки забезпечели собі тижневими сотиками!"

ЗАБЕЗПЕЧІТЬ СВОЇ ВАРТІСНІ РЕЧІ ПРОТИ ЗЛОДІЇВ І ВОГНЮ: ВИНАЙМІТЬ СОБІ ЩАДНИЧУ СКРИТКУ!

Банкова обслуга в цілій окрузі вже понад 100 років.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

Deposits Insured Up to $10,000.00 By The FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ...

(З приводу концерту Капелі Бандуристів в Міннеаполісі)

Цього концерту всі чекали з нетерплячкою. Ювілейний Шевченківський Комітет (голова п. В. Домбровський) розгорнув підготовчу роботу: організовано завчасний продаж квитків, розіслано запрошення до представників американської преси та музичного світу і т. д. Нарешті прийшла неділя 23-го квітня. Всі поспішають на концерт. Кожен знає, що концертова заля не така вже велика (на 500 осіб), а бажаючих послухати буде багато. Місця не нумеровані, то треба поспішати, щоб не бути в останніх рядах.

Прибуваю за 30 хвилин до початку і з сумом бачу, що кращі місця вже зайняті. В залі піднесений настрій; метушня. Всяк з нетерплячкою чекає початку, коли зі сцени поплливуть хвилі рідних мелодій. Приємно, що серед присутніх чимало молоді і дітей — це ж їм в першу чергу треба послухати „Слово Тараса"! Заля і балькон виповнюються по береги, досі у нас ще не бачене явище.

Нарешті завіса розсувається. Зі сцени, з великого портрета, роботи маляра О. Булавицького, дивляться сумні очі Тараса... Бурею оплесків публіка вітає дорогих гостей на чолі з дириґентом Петром Потапенком. На обличчях у декого з них помітна втома, адже вони допіру приїхали, ледве втигли передягнутися, і... відразу ж на сцену. Велика радість після довгої (п'ятирічної) перерви знов вітати їх у себе! Разом з тим робиться сумно на душі, коли бачили, що бандур і співаків не побільшало, а поменшало, що колишніх керівників капелі немає.

Тільки ледве чутно забреніла мелодія пісні „Реве та стогне", як капеля взяла слухача в полон і протягом всього „Слова Тараса" тримала його в стані емоційного здушення. Надзвичайно вдалий вибір пісень, добра, виконана, як і слід, в повільно - епічному темпі, а разом з тим глибоко драматична рецитація О. Садового, добрі солісти, те піднесення, з яким виконувались всі пісні, які дійсно „брали за душу", зіспіваність і зіграність цілого ансамблю, високо - мистецька інтерпретація кожної пісні — все це викликало захоплені оплески переповненої залі і залишало незабутнє враження. Шевченко раптом ожив. Його поетичне слово зазвучало з більшою силою, набуло глибшого змісту. Як живі, воскресли в уяві сцени з „Гамалії", „Гайдамаків", встала перед очима зажурена своєю долею Україна, сумно похилились жита, зашепотіли очерети, забили дніпрові пороги, ожили степи і ліси, якими, з своїми хлоп'ятами, „гуля Максим, гуля батько", заграло „синє море", яким пливе у байдаці відважний Гамалія, щоб „із турецької неволі братів визволяти". Здавалося, що тут, у залі, співає не два з половиною десятка людей, а вся Україна в пісні виливає свою душу, розповідає про своє минуле, часи своєї слави і недолі...

Всі — пісні добре виконано. Особливо запам'ятались „Реве та стогне", „Думи мої" — з надзвичайно ніжним і зворушливим акомпаньяментом бандур, та чудовими „оксамитовими" октавами, пісні з „Гамалії": „Ой нема, нема, ні вітру ні хвилі" та виконана в швидкому темпі моторна, динамічна „У туркені по тім боці".

Слід окремо відмітити вдалу пов'язаність співу та рецитацій, які взаємно доповнювались і являли гармонійне ціле.

Хочеться привітати Капелю з новим творчим досягненням, яким вона гідно вшанувала пам'ять нашого великого поета, а саме — з прекрасною літературно - музичною композицією, овіяною чарами Шевченкової музи, — „Словом Тараса", цією синтезою слова, пісні та музики, з могутньою апотеозою — „Живи Україно, живи для краси".

У другому відділі Капеля виступила з новим репертуаром, про який вже згадувалося у „Свободі".

З погляду змісту, тематики, цей відділ не мав такої цільности і завершености, як перший. На закінчення, замісць сучасної повстанської пісні, хотілося б почути „Заповіт".

Американці, які були на концерті і раніш Капелі не чули, були просто зачаровані чудовим співом та грою на бандурах, яких вони до цього часу ще й не бачили. Серед них було декілька співаків з імпозантного університетського хору. Вони виявляли своє захоплення нашими вокалістами особливо „низькими басами".

Пророчі слова Тараса Шевченка: „Наша дума, наша пісня, не вмре, не загине", здійснюються. Українська пісня лунає далеко поза межами України, по широких просторах північно - американського континенту. Знайшлася горстка ідейних людей, для яких служіння національному мистецтву — в боротьбі за волю України, пропаганда його перед широким світом — це є посвята, життєвий імператив. В любові до рідної пісні вони забувають про фізичні (а часом і матеріяльні) невигоди подорожі, про неможливо важкий розклад концертів (адже доводиться виступати з дня на день, не відпочивши, а інколи й не виспавщись як слід!), залишають свою працю, родини, офірують своїми відпусками їдуть від міста до міста, щоб своїм співом і грою скріпити наших людей на дусі і дати їм кілька годин утіхи та естетичної насолоди.

Слава їм за це і подяка!

Пізно вночі, після спільної вечері в готелі ІМКА, залишаю миле товариство наших бандуристів. В пам'яті виринають уривки з привітальних промов Оксани Бринь, яка дуже багато зробила для організації цього концерту, професора Ол. Грановського, зворушливе, а разом з тим гірке слово правди керівників капелі і дириґента п. П. Потапенка та адміністратора п. Гончаренка, який говорив в перерві концерту, про труднощі в роботі, тяжкий фінансовий стан Капелі, про те, що вона після подорожі до Европи, ще й досі не вилізла з боргів.

Так, панове, як це не сумно, а наша Капеля Бандуристів ще й досі в боргах...

Ол. Филипович

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED FEMALE ●

Середнього віку
ЖІНКА до ПРАЦІ,
у вакаційнім домі, в горах Кетскіл.
Кімната і харч, плюс $100.00 місячно.
Call DE 3-7380 в Джерзі Сіті.

ГОСПОДИНЯ
5 днів в тижні,
від 10:00 рано — 7:30 по пол.
Околиця ДЖЕМЕЙКИ, Лонґ Айленд.
AX 7-1700

● REAL ESTATE ●

ULSTER HEIGHTS, N. Y.
75 акрів ЗЕМЛІ
на фарми, бонґала, апартаменти, приватне озеро, касино, — продається із втратою. Телефонувати по год. 7:00 вечора:
PResident 3-6077

ASTORIA, L. I.
Новий, 2-род. ДІМ, 2-4½ кімнатні апартаменти, + „walk in" апартамент, близько сабвею — $37,500.
4-род., 3-4 кімн. апартаменти, + 1-3 кімн. апартаменти. — $33,900. Інші доми на продаж.
Call: Mr. N. SOLOMON
RA 8-1299
29-15 Astoria, Astoria Blvd.
Long Island City 2, N. Y.

Доми — Інвестиції — Морґеджі
● OZONE PARK, Woodhaven — недалеко української церкви, 2-род. ДІМ, 5 і 5 кімнат, з городом і ґаражем, 1 бл. до сабвею. Ціна $18,500.
● Там же: нові 2-род., мур. ДОМИ, всі з гарним городом і ґаражем. Ціна від $29,000 вгору.
● BRIARWOOD — чудова околиця, 3 бл. сабвей — 2-род. осібняк, 11 кімнат, 5 для власника і $175.00 ренту. Ціна $25,500.
● BROOKLYN — 9-род., мур. дім, баксові кімнати, мармурові сходи, річний рент $6,160. Ціна $27,000.
● ASTORIA — 12-род., мур. дім, баксові кімнати, рент $7,500. Ціна $42,000.
● FLUSHING — 3-род., мур. дім, 5 кімнат для власника плюс $250.00 рент. Ціна $35,500.
КУПУЙТЕ ТІЛЬКИ ЧЕРЕЗ ФАХОВІ БЮРА!
UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, N. Y.
Tel.: OL 8-6330

В НАШІЙ КНИГАРНІ
можна замовити:

A Ukrainian Poet in the Soviet Union — by Oksana Asher	$1.00
Поклін Шевченкові — матеріяли для святкування сотих роковин смерти Тараса Шевченка	2.00
Ярослав ПАДОХ: Український Народний Союз у світлі чисел — Видання УНСоюзу	1.50
Борис ВЕРЕСТ: Олександер Довженко, критична монографія	1.50
Микола ГРІНЧЕНКО: Історія Української Музики (Друге видання) ... Брошура	3.50
Тверда оправа	4.25
Ukrainian Language and Culture by Nestor P. Novovirsky, 2 t. L., по	3.00
Барбара ВОРД: П'ять ідей, які змінюють світ (переклад з англійського)	2.50
Микола ПОНЕДІЛОК: Соборний борщ — Збірка гумористичних нарисів, розповідей, лицедійств, оглядів та рецензій з актуальних і недавноминулих днів. ... Брошура	3.00
В твердій оправі	4.00
Степан РИНДИК: Логос — збірка поезій, друге видання	2.50
Галя ЛАГОДИНСЬКА: До сонця — до волі — мандрівка юности	3.00
Софія ПАРФАНОВИЧ: Вірний приятель — оповідання з життя домашнього кота	2.50
Юрій ТИС: На світанку — бібліографічна повість з життя Марка Вовчка	4.50
Юрій ЛИПА: Нотатник — новелі, 3 томи	3.00
Ярослава ОСТРУК: Провалля — повість	2.50
Леонід МОСЕНДЗ: Останній пророк ... Брошура	4.50
Тверда оправа	6.00
Іванна САВИЦЬКА: Три казочки — для дошкільного віку	1.50
Д-р В. МУРОВИЧ: По Святій Землі — враження з подорожі і опис святих місць	2.50
Зосим ДОНЧУК: Прірва — роман	4.00
Степан РИНДИК: Пригоди і люди — оповідання	3.00
Гана ЧЕРІНЬ: Братік і сестричка	3.00
Леся ХРАПЛИВА: Отаман воля	2.00
Леся ХРАПЛИВА: Забавки Мартусі	1.00
Леся ХРАПЛИВА: У темряві — нариси	1.00
Остап ТАРНАВСЬКИЙ: Самотнє дерево — поезії	1.00
Jurij BORYS: The Russian Communist Party and the Sovietization of Ukraine	8.00
О. КОБЕЦЬ: Сходить сонце — Українським дітям і молоді. Декляматор — читанка (поезії, казки, оповідання)	3.00

Замовлення і належність слати чеками або поштовими переказами на адресу:
SVOBODA
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J.

ЗІ СПОРТУ

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІҐА

В другій групі Футбольної Ліґи гратимуть наступні клюби, та репрезентанти ось таких країв: Дукля — Чехословаччина, Еспаньйоль — Еспанія, Монако — Монако (мистець Франції), Конкордія — Канада, Пета Тіква — Ізраїль, Рапід — Австрія, Червона Зоря — Юґославія і Шемрок Роверс — Ірляндія. Змагання знов відбуватимуться в середи та неділі на Польо Ґравндс в Ню Йорку та у вівтірки і четверги на Стадіоні Молсон в Монтреалі. Переможець - першун цієї групи розіграє дві фінальні гри 3 та 6 серпня з першуном першої групи англійським Евертоном.

КАЛЕНДАРЕЦЬ ГОР

Міжнародної Футбольної Ліґи

Вівторок, 27 червня, год. 8.00, Конкордія, Канада — Пета Тіква, Ізраїль на Стадіоні Молсон в Монтреалі.

Четвер, 29 червня, год. 8.00, Конкордія, Канада — Монако, Монако на Стадіоні Молсон в Монтреалі.

Неділя, 2 липня, год. 2.30, Рапід, Австрія — Монако, Монако, год. 4.30, Дукля, Чехословаччина — Пета Тіква, Ізраїль на Польо Ґрандс, Ню Йорк.

(в. с.)

Передвакаційні міркування

Вже ось - ось замкнуться двері шкіл, втихнуть шкільні майдани і молодь розійдеться по всіх усюдах на вакації. Варто б нам застановитись, як ці вакації провести, щоб вони були не лиш приємні, але і корисні.

Від кількох літ завівся в наших жіночих організаціях звичай влаштовувати „Вишивані Вечерниці". Знаю з досвіду, як деякі наші пані в останній хвилі журяться вишиванням сукні чи блюзки на ці вечерниці. Може б нам подумати і таки заплянувати вишивання під час вакаційного відпочинку. Годі представити собі вакації зовсім бездільно. Чи ми находимося на морській пляжі, чи сидимо на селі, можемо без втоми щодня вишити хоч кільканадцять хрестиків чи інших стибів. Така легка і приємна праця має і ті наслідки, що заохочує інших. Наші молоді доні з Пласту, СУМА, ОДВУ і інших молодечих організацій, повинні впровадити в свою програму під час вакацій вишивання. Якщо не знати, від чого почати, то на це є рада. Візьміть жіночі журнали як „Наше Життя", „Жіночий Світ", а там знайдете взори на сукні, блюзки, і поради, як добирати матерії, взори, кольори тощо.

Вишивка в нашім народнім мистецтві є популярна, її плекала українська жінка від непам'ятних часів, коли не було тих спромог, що їх маємо тепер, як різні матерії, канви, нитки, взори, а найважніше: вказівки в журналах.

Наша вишивка знайшла застосування в багатьох практичних ділянках. Її можемо пристосувати до прикраси в кождім домі.

Занавіси на вікна, на двері, накривала на ліжка, стільні обруси, прикрашені вишивкою, можуть служити довгі роки. Їх ніде не купите за великі гроші. В найбільших американських склепах не найдете правдиво мистецької вишивки, бо це праця, за яку загал не хоче платити, бо не розуміє її вартости.

В місяці лютім наступного року напевно по всіх українських скупченях будуть знов вишивані вечерниці, тож готуймося, щоб в послідніх днях не шукати взорів, моделів і не бігати від приятельки до приятельки за порадою. Використаймо вакації, а побачимо, що, до маршу на вечерницях не стане 5 або 6 пар, а буде їх десятки, і то не з якиминебудь вишивками, а з гарними мистецькими взорами, які не лиш дадуть нам задоволення, але будуть гордістю нашої організації і цілої громади.

Марія Демидчук,
пресова реф. ОРСУА
в Ню Йорку.

ЗДА і Японія матимуть спільну постійну Економічну Комісію

Вашингтон. — У висліді перших конференцій, що їх японський прем'єр Гаято Ікедо перевів в минулі вівторок і середу з президентом Кеннеді, державним секретарем Діном Раском, секретарем фінансів Даґласом Діллоном і іншими високими американськими урядовцями, рішено покликати до життя постійну мішану Економічну Комісію на міністерському рівені, при чому до тієї Комісії належатимуть з обох країн міністри закордонних справ, фінансів, торгівлі і промислу. Засідання тієї Комісії будуть періодично відбуватись то у Вашингтоні то в Токіо, де вони матимуть свої секретаріяти.

Крім суто-ділових справ, що їх ладнатиме та Комісія, її велике політично-престижеве значення у тому, що персональним складом тієї Комісії заманіфестовано повну рівність американсько-японського партнерства. ЗДА займає перше місце в японській торгівлі, водночас розвиток японського промислу і упорядкування японських фінансів та переведена відбудова краю підвищили значення Японії, яка для Америки стала одним з найперших теренів збуту. Згадана Комісія має нормувати всякі дисонанси митно-торговельної політики, реґулювати товарообмін та устійнювати спільну політику супроти таких центрів спільного заінтересування, як комуністичний Китай, Південна Корея та Південна Азія. Японський прем'єр і Президент нараджувались „без свідків", тільки в приявности перекладачів, понад годину на яхті „Гоні Фіц", а після того приєднались їхні найближчі співробітники. На обіді були приявні також кол. президент Айзенгавер з своєю дружиною. Кеннеді і Айзенгавер розмовляли теж в чотири очі.

● VACATION - RESORTS ● ● ВАКАЦІЇ ●

ПЕРЕВЕДІТЬ ВАШІ ВАКАЦІЇ
в горах Кетскіл, біля „Союзівки", в Українській Оселі
WILLOW BUNGALOW COLONY
Kerhonkson, N. Y. — Rt. 209
Приймаємо замовлення на сезон, головно для родин, як бажають самі собі варити. В кімнатах повне устаткування. Фільтрований басейн, річка, сосновий ліс. Автобус стає перед оселею. Ціни поміркувані. Дзвонити:
TU 7-3921 або DA 9-8096 в Ню Йорку

У ВИДАВНИЦТВІ „СВОБОДА"
ІВАНА СМОЛІЯ:
„У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІРЇ"

Коли змова найбільш кровожадних в історії диктаторів Гітлера і Сталіна в 1939 році викликала другу світову війну, то вже від гуку перших її пострілів задрижали й почали валитися державні кордони і системи, відкриваючи шлях до найбільш бурхливої, насиченої несподіванками зустрічі двох суперечних світів: східнього і західнього. Перша така зустріч відбулася на західніх українських землях, і на її тлі, в обрамуванні незрівняних своєю красою українських Карпат, Іван Смолій, у своїй новій повісті „У зеленому Підгірї", розвиває акцію повісти, вправною рукою мистця малюючи хвилюючі образи найглибших людських переживань та колізій.

Це — перший мистецький реалістичний твір про зустріч двох, ворожою рукою поділених, рідних, українських світів з їхніми суперечностями і пристрастями, що розпалюються довкола одвічних людських прагнень: правди і волі. Глибокі проблеми життя і боротьби у грізній воєнній добі і перемога добра та краси, представлені мистецькими образами в цій книжці, дадуть справжню насолоду і принесуть безсумнівну користь кожному, хто її прочитає.

Книжка має 190 сторінок друку
та в мистецькій кольоровій обкладинці.
Ціна — $2.50
Замовляти у В-ві:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

У Конґо всі погодились на парлямент — Катанґа визнала єдність країни

Леопольдвіль. — Сесію конґолійського парляменту скликано вже офіційно на день 2 липня, себто на тиждень пізніше від первісно плянованого терміну з уваги на технічну неможливість приїзду на той час послів і сенаторів з різних сторін Конґа, де нема комунікаційних шляхів ні засобів. На цю дату погодились однаково голова диктаторсько - комуністичного правління в провінціях Ківу й Орієнталь Антуан Ґізенґа, який визнає себе за наступника вбитого Люмумби і єдиного леґального правителя всього Конґа, як і прозахідній президент провінції Катанґи Мойсе Чомбе, що його в минулому місяці звільнено з двомісячної в'язниці. Чомбе виступив, що - правда, на своїй пресовій конференції після виходу на волю з гострою критикою Об'єднаних Націй, заявивши, що Конґо не потребує місії ОН, але — перед своїм відлетом до Катанґи — заявив згоду на парляментарну сесію та на участь катанґських послів і сенаторів в цій сесії. Він заповів свій приїзд на наради, що попередять сесію, хоч він сам не є членом парляменту. Військо Об'єднаних Націй берегтиме будинку університетського „кемпусу", де житимуть члени парляменту і де буде відбуватись сесія парляменту, від якої оптимісти сподіваються закінчення політичної кризи в Конґо. Президент Катанґи Мойсе Чомбе погодився вирektись сецесіоністичних тенденцій, з'єднити справи війська, закордонної політики і виховання з цими справами на терені цілого Конґа й скасувати окрему конґолійську валюту.

ЗДА розглядають концепцію „двох Китаїв" в Об'єднаних Націях

Об'єднані Нації. — Американський уряд і його союзники розглядають можливості зголошення в Об'єднаних Націях проєкту, щоб допустити до членства в Об'єднаних Націях комуністичного Китаю поруч із приявністю в ньому вільного Китаю. Прийняття на таких умовинах комуністичного Китаю мало б статися на Генеральній Асамблеї з поминенням Ради Безпеки, на якій вільний Китай напевне заклав би „вето" проти такої пропозиції. Цей проєкт буцімто — за твердженням газет — був дискутований також під час нарад з японським прем'єром Гаято Ікеди в минулому тижні у Вашинґтоні. Американські керівні кола приймають згори, що проєкт стрінеться з гострою опозицією не тільки збоку вільного Китаю з його осідком на Формозі, але й збоку комуністичного Китаю, проте вважають, що треба його зголосити, щоб відперти закид, що Америка є проти фактичного заступництва в Об'єднаних Націях 600,000 китайців на азійському континенті. ЗДА стоять на становищі, що така концепція ні в чому не порушує їх політики та зобов'язань, прийнятих супроти вільного Китаю, — твердять газети.

Джансон перестеріг Москву щодо Берліну

Лос Анджелес. — Віце-президент Линдон Б. Джансон у своїй промові на посвяченні нового Міжнародного летовища в Лос Анджелесі, перестеріг Нікіту Хрущова, щоб той не зробив „трагічної помилки", злегковаживши рішення американського народу підтримати мешканців Західнього Берліну в їх боротьбі за волю. Линдон Джансон ствердив, що угодівством не можна зберегти миру та що, навпаки, найкращим шляхом до миру є рішучість і твердість супроти агресорів. Джансон пригадав світлу перемогу, що її Захід відніс при проламанні летунством бльокади Берліну, що її комуністи встановили були в 1948-9 рр., з метою заволодіння цим містом. Віце-президент Джансон гостро таврував Совєтський Союз за збільшування міжнародного напруження своїми новими погрозами на адресу Берліну.

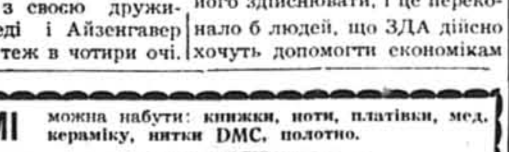
Стівенсон звітує Президентові про погіршення економіки в Південній Америці

Вашингтон. — 23-го червня амбасадор ЗДА до Об'єднаних Націй Адлей Е. Стівенсон, який як представник Президента відвідав 10 латинських американських держав, звітував Президентові, що в країнах Південної Америки є невдоволення із погіршення економіки в порівнянні з попереднім роками. Подорож його тривала 18 днів. Стівенсон заявив журалістам на пресовій конференції, що роля ЗДА в кубинському виcаді не здобула цій країні популярности в Латинській Америці. Але він звітував і таку позитивну річ: в тих країнах люди вже почали розуміт, що там дійсно треба соціяльних реформ. Президент Кеннеді оголосив Союз для поступу і тепер ЗДА повинні його здійснювати, і це переконало б людей, що ЗДА дійсно хочуть допомогти економікам південно-американських держав. Журналісти запитували Стівенсона, як ЗДА можуть допомагати тим державам, де маси населення є використовувані нечисленними багатіями. Стівенсон запевнив, що цю проблему починають вже розуміти в Південній Америці.

● **Французька поліція** вдруге ударемнила спробу 23-х американських пацифістів, які прибули з ЗДА до Англії тому два тижні, висадитись у Франції і розпочати відтіль „похід миру" по Европі, з протестом проти атомової зброї. Діставши відомості, що американські пацифісти всіли на корабель в Савтгемптоні, щоб висісти в Гаврі, французи сильно обсадили поліцією названий порт. Пацифісти-маніяки скочили в море, щоб плавма дістатись до порту, але всіх їх виловлено і негайно назад відіслано до Англії.

● **Індія** сподівається дістати від Америки нову сталеварню. В цій справі новий американський амбасадор в Індії, професор економіки Гарвардського університету Джан Ґелбрейт переговорював в Ню Йорку й Вашингтоні з американськими банками і державними чинниками. Успіх цієї справи у великій мірі залежить від того, як Конґрес поставиться до вимоги през. Кенеді призначити на найближчих 5 років $7,300.000.000 на закордонну допомогу, бо в тій сумі вміщається поважна допомога також для Індії.

В СУРМІ можна набути: книжки, ноти, платівки, мед, кераміку, нитки DMC, полотно.

Австрийські коси — $4.25 і $4.50; Серп з зубками — $1.75; Камінь до коси — $1.50; Кіс, бабка, молоток — $9.00.
ЗАХОДІТЬ або ПИШІТЬ:
SURMA — 11 East 7th Street — New York 3, N. Y.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St
Tel.: GR 3-3550 New York City
„КОБЗАР"
за редакцією В. Сімовича
(464 стор., люксусов. видання)
Ціна — $7.50

● Unfurnished Apartment ●
BROOKLYN
1568 Sterling Place
3 кімнати, 3-ій поверх, нововідновлені. — $65.00.
Суперінтендент:
SL. 6-4462

$65.00 — 5-кімнатний
АПАРТАМЕНТ
Комфорт, центральне огрівання.
319 Eckford Street
Brooklyn, N. Y.
EV 3-1731

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

ДОКП ГУМЕННОЇ
„ВЕЛИКЕ ЦАБЕ"
що знайомить із життям давніх предків українського народу.
Понад 300 ілюстрацій.
Стор. 160.
ЦІНА $2.50
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

„НЕЗАБУДЬКИ"
Нова, багатоілюстрована збірка віршів для молоді
Іванни САВИЦЬКОЇ
Вірші з тематикою:
◉ ПАТРІОТИЧНОЮ
◉ РЕЛІҐІЙНОЮ
◉ ВЕСНЯНОЮ
◉ ЛІТНЬОЮ ОСІННЮ
◉ та ЗИМОВОЮ
Прекрасне видання
в твердій оправі: $2.50
брошуроване: $2.00
SVOBODA
81-83 Grand Street
JERSEY CITY, N. J.

МУЗИЧНІ ТВОРИ
ОЛЕКСАНДРА
КОШИЦЯ
Народні та історичні пісні на мішаний, чоловічий і жіночий хор.
Повне посмертне видання!
За три збірки ціна лише $3.50
Замовлення слати:
"SVOBODA"
P.O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна й найкраща
У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John
KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
NEW JERSEY
Tel: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 4668. Ессарова смерть

Тарзан затримав Ессарових людей саме тоді, коли крива-ва боротьба вивершувалася.

Ревучи і ричачи войовники докотилися до краю скелі, де...

Омет нагло скинув з себе Ессарове тіло і бурхнув ним вниз на певну смерть після короткого крику жаху...